

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Fehelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Jelek.

Budapest, február 12.

Minden vasárnap meghozza a maga szenzációját egy-egy váratlan bécsi utazás képében. A szenzáció már senkitem ingerel, csak az a csodálatos, hogy miért kell mindig váratlanul jönnie ennek a minden vasárnapi utazásnak? Minden szombaton megírják félhivatalosan, hogy sem Bánffy, sem Széll Kálmán nem utazott Bécsbe és holnap sem utazik, sőt eszük ágában sincs egyelőre Bécsbe utazni. Tegnap is így történt. És ma egyszerre csak az a hír keletkezett politikai körökben, hogy a miniszterelnök Bécsbe ment.

Széll Kálmánról tegnap az a hír volt előbb, hogy Bécsbe készül, aztán, hogy Rátóra ment. Most már nem lehet tudni, hogy nem változtatott-e utközben irányt és nem ment-e hirtelen mégis csak Bécsbe? Semmit sem lehet tudni, de semmi sem lehetetlen. Az sem lehetetlen, hogy a miniszterelnök bécsi utazásának a Széll Kálmán utja és mai audienciája volt az előzménye és okozója. Az is meglehet, hogy a négyek tanácsában törtétek tették szükségessé azt, hogy báró Bánffy az uralkodó elé menjen. Az pedig egészen bizonyos, hogy akármilyen volt az oka a bécsi utnak és akár együtt vannak ott Széll és Bánffy, akár csak maga van a miniszterelnök, a helyzet mindenesetre közel jutott a végkifejlődéshez. A döntés órája mindenesetre közel van már. Ugy kell lennie, hogy talán már csak órák, legfeljebb csak kevés nap múlva megtudjuk, mi lett az eredménye a hosszas alkudozásoknak?

Ebben a pillanatban nem másodrendű fontossága van annak, hogy a miniszterelnök

és Széll Kálmán együtt vannak-e Bécsben s hogy együttesen, vagy közvetlenül egymásután, avagy egy-egy napi időközben tesznek-e jelentést a helyzetről az uralkodónak. Abban az esetben is, ha a miniszterelnök ma a saját kezdeményezésére egymaga ment Bécsbe, abban az esetben is biztosan várhatjuk a felség loyaltásától, hogy módot fog nyújtani Széll Kálmánnak is, hogy nézeteit a helyzetről feltárja. És éppen ezért bizva nézhetünk a döntés elé. A koronának módjában lesz a helyzetet minden oldalról helyes világításban megismernie s helyes megismerés mellett a döntés csak egy lehet: a kormány bukása és a béke létrehozása.

*

A kuriai bíraskodás és a házszabályok revíziója ügyében kiküldött négyes bizottság: báró Fejérváry Géza, gróf Tisza István, Horánszky Nándor és Győry Elek ma folytatta tanácskozásait. Mint értesülünk, gróf Tisza István ma már mind a két kérdésben sokkal békülékenyebb álláspontot foglal el és az alkudozó felek azzal a meggyőződéssel váltak el egymástól, hogy a kompromisszum legnagyobb akadályait elhárították. Félhivatalosan a négyes bizottság tanácskozásairól ezeket jelentik:

A báró Fejérváry honvédelmi miniszterből és gróf Tisza István, Győry Elek és Horánszky Nándor országgyűlési képviselők-ből álló négyes bizottság, mely a kuriai bíraskodásról és a házszabályok módosításáról szóló javaslatokat tárgyalja, ma folytatta tegnap megkezdett tanácskozásait s több pont tekintetében megállapodott, melyekre nézve a vélemények eddig eltérők voltak. Mindamellett még több pontra nézve véleménykülönbségek vannak, amelyeket mindkét részlől ad referendum vettek. A tanácskozásokat valószínűleg holnapután folytatják.



BELFÖLD.

A magyar általános polgári törvénykönyv szerkesztő bizottsága 10-ikén Lányi Bertalan miniszteri tanácsos elnöklésével tartott ülésén a családi jognak a rokonságra és sógorságra vonatkozó alapelveit tárgyalta.

Psik Lajos, a nagy-atádi választókerület képviselője, ma tartotta Nagy-Atádon beszámoló beszédét. Párthívei tetszéssel fogadták fejtegetéseit, különösen beszédének azt a részét, mely a jelenlegi politikai helyzet tüzetes ismertetésével foglalkozott.

A törvényhozó hatalom.

Budapest, február 12.

Az államférfitől Aristoteles azt kívánja, hogy a meglévő ismerője és annak, aminek lenni kell, valószínűsítője legyen. A meglévő: a konkrét viszonyok, és aminek lenni kell, nem más, mint a konkrét viszonyok diktálta helyes cselekvés fölismerése és véghezvitele. A véghezvétel a szuverén elhatározást feltételezi, vagy a kezdeményezésnél, vagy a végrehajtásnál. A szuverén elhatározás kimunkálásának a szerve az állam: a törvényhozó hatalom.*) Az államhatalmak e legfontosabbikáról minden tekintetben érdekes könyvet irt dr. Balogh Arthur, a tudomány-egyetem magántanára. Érdekes ez a kétszáz oldalas könyv, mint teoretikus szakmunka. De érdekes mint praktikus politikai mű is, mert éppen a jelenlegi politikai viszonyok közepette a benne levő teóriák nagy része megelevenedik és úgy tetszik, mintha valami tulságosan józan hang hallatszanék a politikai zűrzavar kaoszából. A tudományos igazságokat csaknem kifogás nélkül aláírjuk. Ha mégis bővebben foglalkozunk a részletekkel, teszszük ezt azért, mert a teóriák nagy része merő aktualitás. Persze sorba nem követhetjük a fejtegetéseket, ezért bíralatunk és megjegyzéseink mozaikszerűek.

*) A törvényhozó hatalom. Irta: dr. Balogh Arthur. Politzer Zsigmond kiadása. Ára 4 korona.

REGÉNY.

SÁTÁN KAPITÁNY.

(Cyrano de Bergerac kalandjai.)

(65) — LOVAGREGÉNY. —

Ben Joel megésgörgetett egy pénzes zacskót a banditák szeméi előtt és így szól:

— Fiúk, mielőtt belefognánk a vállalkozásunkba, szükséges megtudnotok, hogy ki ellen indulunk.

Kemény logény az ellenfelünk, elég, ha megmondom, hogy Sátán kapitányt kell legyűrünk. Ha valamelyiktek meghátrál ezen feladat elől, most még ráér, lépjen vissza!

Senki sem mozdult.

— Helyes — szól Ben Joel — akkor hát lépjetek elő egymásután, leszámolom mindegyikteknek az ígért összeget.

Roland gróf az árnyékból szótlánul nézte ezt a jelenetet.

Mikor a pénzt kiosztotta, Ben Joel elindította az egész társaságot és alig félórai ut után elérkeztek a neslei kapuhoz.

— Várjuk be itt — szól Ben Joel Rolandhoz — itt szük az utca és közel vagyunk a Szajnához; a holttestet majd egyszerűen bedobjuk a folyóba.

— Igazad van, felelt a gróf. Helyezd el úgy az embereid, hogy rögtön körül foghassák Cyrano. Mikor minden előkészület megtörtént, Ben Joel visszatért a grófhöz.

— Biztos benne, kegyelmes uram, hogy erre fog jönni?

— Nem mehet másfelé.

A cigány hirtelen lehajolt a földhöz.
— Hallga! mondta a grófnak.
— Mi az, hallasz valamit?
— Lódobogást, messziről!
— És előre küldött egy embert, hogy vizsgálódjék.

Néhány perc múlva lélekszakadva jelentette a kiküldött kém:

— Egy lovas közeledik!
— Egyedül?
— Egészen egyedül.
— Megösmerted?
— Nem, még nagyon setét van.
— Ó lesz az biztosan, szól Ben Joel, előre megyek. Legyetek készen!

Egy perc múlva visszajött izgatottan:

— Ó az! Vigyázat!
— Előre! vezényelte halk hangon embereinek. Azután egy gyors ugrással ott termett Cyrano mellett és megragadta lovának kantárszárát.

A ló ijedten félre ugrott, Cyrano pedig egy pisztoly után kutatott nyereg kápájában.

— Takarodj gazember, különben lelőlek, kiáltotta.

— Végezzünk Sátán kapitány urral, volt a felelet, ide fiúk mellém!

— És az egész banda a lovagra vetette magát. Csak Roland gróf húzódt meg az árnyékban, izgatottan lesve a küzdelem eredményét.

— Orvtámadás? kacagott Cyrano, valóban a gróf nem vesztegette idejét! Helyet barátaim.

— És minden további intés nélkül elsütötte pisztolyát.

Egy ember hempergett a földön vérben.

— Most rajtad a sor, kiáltotta Ben Joel, és le akarta rántani Bergeracot lováról.

De Cyrano földre ugrott, hogy jobban védekezhesék. Kardot rántott és közmondásossá vált ügyességével csakhamar szétverte az egész társaságot.

Két-három golyó füttyült el füle mellett.

— Hiszen ez az ördög maga! átkozódott Ben Joel, aki célbavette.

— És azzal kardot rántott és hátulról bele-döfte mélyen Cyrano jobb vállába.

— Megvan! kiáltotta ujongva.

Cyrano visszafordult és gyorsan mint a gondolat áttette kardját balkezébe.

— A másik kéz még ép! kiáltotta.

— És kardja behatolt Ben Joel hatalmas mellébe, mélyen, mélyen be úgy, hogy a hegyo majdnem kibujt a háta közepén.

A cigány szétvetette karjait és egy jaj nélkül hanyalt vágódott.

— A vezér meghalt, — kiáltotta egy hang, meneküljünk.

— És a banda még életben lévő tagjai szétfutottak mindenfelé.

Ekkor Roland előlépett, egy pisztolyal mindegyik kezében és célbavette Cyrano.

A két lövés csaknem egyszerre dördült el. Egyik sem talált.

Cyrano ez újabb támadás is a banditáknak tulajdonította és üldözöbe vette őket.

De mintha a föld nyelte el volna valamennyit!

Visszajött és füttyentett a lovának.

A paripa megösmerte a jelt és odajött gazdája mellé.

— Megmenekül! Megmenekül! — dühöngött Roland az árnyékban, alig három lépésnyire Cyrano mögött.

A lovak pedig zsebkendővel megpróbálta betömni sebé, amelyből bőven omlott a vér, azután pedig lehajolt, hogy kiszabadítsa lova lábát, amely belekerült a lecsúngó kantárszárba.

Rolandnak egy gondolata támadt.

Körültötte fel volt szedve az utca kövezete, felkapott egy kezűgyébe eső hatalmas kocka követ, odalopódzott vele a lovak háta mögé s ráejtette fejére a követ.

(Folytatása következik.)

Minden állam tulajdonképpen osztályuralom, mert bár nem valami rendi érdeket akar végeredményben elérni, mégis az egyetemes jó az államban uralomra jutó elemek, osztályok fölfogása szerint érvevesül. És a törvényhozó hatalom, amelynek egyik feladata a különböző érdekek összhangba hozatala, felelősségre még sem vonható, mert nincsen bíró, aki ítéljen fölötté.

Ezt az elméleti igazságot következetesen keresztül viszi a szerző további fejtegetéseiben. A törvényhozás közvetlen alakjainak a méltatásánál bebizonyítja, hogy a törvényhozásnak az állampolgárok által való közvetlen gyakoroltatása, a demokrácia alapfogolatának e kivitele lehetetlen, a referendum a monarchikus államban az államhatalom és a képviselő tekintélyének az aláása. A referendum megtagadja az állam külön létét az egyének összességétől, pedig az állami jó nem egy az egyének többségének a javával, mert az állam feladata egy, bizonyos, koronként változó ember eszmény megvalósítása. A modern képviselőt úgynevezett nem valami részleges külön érdekesoport, hanem az állam szerve. Az országos képviselőtestület még nem képviseli a nemzet akaratát. (Rousseau szerint az akaratot nem lehet képviselni.) A képviselő nem helyettesítője, nem megbízottja, sem nem meghatalmazottja a választópolgároknak. Ha az lenne, úgy a választópolgárok visszahívhatnák a tetszésüknek meg nem felelő magatartást tanúsító képviselőt. Ha a képviselő a választók akaratát képviselné a parlamentben úgy a nép megbízottja lenne és vagy alkalmazkodnia kellene a megbízatáshoz, vagy leköszönnie. De a képviselőt a népakaratot sem képviseli, mert a népnek mint bensőleg kapcsolatos egyedek összességének nincs is akaratja. A milliós akarat összességéből nem lesz egységes összakarat, ezért nem lehet a népképviselő, milliós egyedek képviselőt tekinteni. Szóval a képviselőt nem a választók akaratát képviseli, hanem az állami akarat kimunkálásának a szerve. Ha a parlament a nemzetet képviselné, akkor azon kívül álló valaminek kellene lennie, mert a képviselő mindig szorosan elkülönül a képviseltől.

Mindez bizonyítja többek között azt is, hogy a törvényhozó hatalom sem a nemzet, sem a nép által felelősségre nem vonható. Ha ezt cáfolni igyekezünk, akkor a cáfolatunk — mi sem természetesebb — a törvényhozó hatalomnak csak egyik szervére, az országgyűlésre vonatkozik és nem a törvényt szentesítő hatalomra.

A törvényhozó hatalomnak ez a szerve — ez a mi álláspontunk — icenis felelősségre vonható. Működésében van egy segítőtje, a közvélemény. És ez a hatalom nemcsak a munkában vesz részt, hanem ellenőrzi és felelősségre is von. A teonak talán ellent mondanak, de a felelősségre vonásnak az a része, amelyet a közvélemény teljesít, jogos. Látszik abból is, hogy jogszerűt még a törvényhozó hatalom soha sem tagadta, ámbar a doktrína nem is vesztudomást róla.

Az utasítások képviselő mellett az állam nem lenne egyéb, mint apró szuverén közületek szövetése, nem lenne állam valódi értelemben. Súlyos igazság, amelynek két vége van. E szerint az utasítások a választók részéről földarabolnak az államot. Hát az egyes politikai pártoknál minduntalan fölvetett pártkérdések mi egyéb, mint utasítások arra nézve, hogy milyen állást foglaljan el a képviselő a parlamentben? A pártkérdés fölvetése ugyiszólván presszió. A képviselő erkölcsi felelősséggel tartozik a választóknak, hogy elve mellett kitart. És az egyetemes jónak gyakran föl kellene oldania a képviselőt az erkölcsi felelősség nyúga alól, de ott a fölvetett pártkérdés pressziója. Vagy-vagy. Ez tehát utasítás, még pedig a legrosszabb fajta; a választó nem adhatja a képviselőnek, hát megadja a pártaink.

A szavazatjog általános föltételeinek a tárgyalásánál kifejté a szerző, hogy az állam csak azokat ruhazhatja föl az államakarat irányára való befolyás jogával, akik területen állandóan vannak megtelepedve, át vannak hatva teljesen az állam fennmaradása, fejlődése iránti érdektől, elfogadták az emberi élet berendezésének az illető állam által követendőnek vallott irányelveit. Miután pedig az állam hatalma minden egyénre kiterjed és az állam iránti kötelezések általánosak, kell, hogy a kötelezettséggel mintegy annak reflex hatásaként a jog is vele járjon, vagyis az állam irányára való befolyás mindenkinek megadassék.

A választási eljárás előzményeinél az ugynevezett hivatalos jelöléstől is esik a könyvben szó. Nem engedhető meg oly képviselőjelöltek föllállítás, akik a végrehajtó hatalom által önjajott képviselőkkül nyilvánosan kijelentettek. Persze — készen áll az ellenmondás — a végrehajtó hatalom soha sem állít nálunk hivatalos jelölteket. Ám ki hiszi, hogy a parlamenti többség hivatalos jelöltje nem a végrehajtóha-

lom jelöltje? Igaz, a végrehajtó hatalom az ő befolyását lehetőleg ügyesen érvényesíti, ha valami kikerül a nyilvánosságra, akkor az intézkedések apaságát rögtön a végrehajtó hatalom pártja vállalja el.

Az állami akarat keletkezésének a rendje megkivánja, hogy az egyes képviselő kezdeményezésének a jogköréből kizárhatók az alkotmányellenes, valamint az állam alapjellegének, formájának megváltoztatását célzó javaslatok. Nos, ilyen alkotmányellenes javaslatra van-e frissebb példa a lex Tiszánál. És gondolt-e az alkotmány épése fölött örködő végrehajtó hatalom arra, hogy az ilyen kezdeményezésnek gátat vessen? ... Aláírták iziben a javaslatot, úgy hogy a hozzájárulás formájával szankcionálták a keletkezés formáját. A politika levegőjében az utóbbi időben egyre kísértet a klotúr, pedig a vitának bizonyos számú képviselői tag indítványára bizonyos időpontban való bezárása a szuverén állami akarat szabad kiképzésének, az erre irányuló vélemények meghallgatásának az elvével ellenkezik. Az okstrukció egyes államokban behozott retorzív intézkedései nem cáfolják meg ozi az igazságot.

Az állampolgároknak oly csoportjai, amelyek az állami élet alkalmazásaira nézve egymástól teljesen eltérő feltevést vallanak, amelyek valamelyikének győzelme az állam szervezeti alapjainak teljes megváltoztatását vonná maga után. Politikai pártoknak tulajdonképpen nem nevezhetők, de az állam alapjellegének, uralmi formájának a kérdése belevonható a pártok körébe.

A monarchikus államban a republikánus, választott állammóvel bíró államban a royalista párt megengethető, mert az áll m formájának a megváltoztatásán kívül magának az államnak létét nem támadja meg. Anarkista pártokról persze az ími sem lehet, mert ennek az érvényesítése az állami létet ingatná meg.

Végül szedjük ki ebből a sok igazságot tartalmazó könyvből néhányat a magyar parlament többségének. Nem ártana, ha megszívlelné őket a végrehajtó hatalom, a többség gazdája. Ime:

Egyetlen tolerős párt, amnyyiben mellette a többiek eltörpülnek, számításba nem jönnek, a közhatalom egyetemes szempontból való, igazságos kezelést nem biztosít, az ily pártot könnyen szornoki uralomra lehet; ezen felül a mellette eltörpülő pártokat, nem bryan kiltással arra, hogy valaha érvényesülhettek, erőszakos eszközök alkalmazására kényszerítheti.

A pártnak, amely az államélet irányára való elhatározó befolyás birtokában van, nem szabad oly túlaradó hatalomnak lenni a többi pártokkal szemben, hogy ezek részéről mind-n befolyást elve kizárjon a közelet kérdéseinek mikénti eldöntésében.

Egyetlen párt se valószínűleg egymagában az állami egyetemes jót, az eszményit, amelyre az államéletben töreküni kell, egymaga nem képviselheti, meg kell tehát engednie, hogy más pártok is befolyanak irányára.

A többségnek magatartásában azt kell tekintetbe venniük, hogy az államélet helyes, természet szerinti folyása mellett, melyvel nem egyeztethető össze a közhatalomnak állandóan egy párt részére való lefogása, amely az erők mérkés se, változó aránya szerint a pártok változó uralomra jutását kivánja, minden, bármily hatalmas többségi párt az idők folyamán kisebbséggé váhat s ígyképp leszoríttatik az uralom polcáról, másrészt azonban a bármily elenyésző csekély hivat számú párt előtt sincs elzírva a győzelemre jutás lehetősége, amennyiben elve beálló értékességét az állampolgárok mind nagyobb és nagyobb körében tudja megértetni.

A fejedelmek mindenképpen meghaladó magas tekintélyének, a nagy tiszteletnek, amelyben állása részesítetik, egyik alapja éppen minden pártok, ezek versengésén fölül állása ... Ily tekintély, működésének helyessége nem lenne biztosított, ha maga is bármely párt mellett állást foglalna, a párt veresége, kudarcra, a párt működéséről felmerülhet gáncs magát a fejedelmet is érintvén ez esetben.

Az állami közhatalom kezelőinek, a közfunkciókat végzőknek maguknak se kell távol maradni a pártállástól; de hatalmi, hivatali cselekvényeikben pártállásukat nem érvényesíthetik.

A végrehajtó hatalom tevékenységének az egyes állampolgárok pártállása szerinti irányzása az államot támadná meg.

Dr. Balogh érdemes munkája a fölemlítettekön kívül részletesen foglalkozik a törvényhozó hatalom szervezetének és hatáskörének minden aprólékos kérdésével. Targyalja az első részben a törvényhozó hatalom szervét, alakját, a képviselőt szervezetét, az egyes állampolgár befolyását az állami akaratra, az érdekképviselőt, a képviselőiségek és a törvényhozó testület működését. A második részben a törvényhozó szerv hatáskörét, a törvényeket, a költészetet, a végrehajtó hatalom ellenőrzését, a törvényhozó szerv feladatait, kiváltságait beletelet, jogvédelmet. Külön részben szól a pártokról. Végül a törvényhozó hatalom viszonyát fejtegeti a többi államhatalomhoz, a végrehajtó és a fejedelmi hatalomhoz. A függőlékben a politikának, mint tudományának a definícióját állapítja meg.

Tartalmas, gondos munka dr. Balogh könyve, amely óriási szaktudásra vall. Az elméleti igazságok

igazságát mi sem bizonyítja inkább, mint az, hogy bár nem vonatkoznak konkrét esetekre, mégis annyira sok az aktualitás bennük.

Hajdu Miklós.

HIREK.

Budapest, február 12.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Február 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A herceggímás születése napja. Vaszary Kolos bíboros-herceggímás ma ünnepelt egész esőndben 67-ik születése napját. Az agy főpap budavári palotájában reggel az udvari papok üdvözlését fogadta. A nap folyamán a vidéken időző egyháznagyoktól üdvözlő táviratok érkeztek. A palotában kitétt iven közéletünk számos kitünősége gratulált. Deiben az udvari papok részvételével diszebed volt a primási palotában.

— Ünnepelt bíró. Dr. Barna Ignác, akit ő felsége a minap királyi ítélőtáblai bírónak nevezett ki, közel husz évig a budapesti kereskedelmi akadémia jogtanára. Az új bíró tiszteletére az akadémia tanári kara tegnap az István főherceg szállóban fényes lakomát rendezett. Az első felköszöntőt Nery László igazgató mondta az ünnepeltre, aki meghatottan válaszolt. Mint halljuk, az új táblabíró az igazságügyi miniszteriumba osztották be, ahol a kodifikációs munkalokban fog részt venni.

— Az Emke kitüntette. Kolozsvárról telegrafálják: Az Emke mai választmányi ülése Merza Lajost, az Emke főpénztárosát, hogy tíz éves működése alkalmából ő felsége királyi tanácsossá kinevezte, élénk ovációban részesítette. A városáz közgyűlési terme, hol az ülést tartották, délután 3 órakor egészen megtelt a város notabilitásaival és az Emke tagjaival. Az ülés elején gróf Bély Ákos elnök melegen üdvözölte Merzát és kiemelte, hogy ő felsége ezzel a tényével az Emkét is kitüntette. Pál István kanonok hosszabb beszédben adta elő, hogy mint dolgozott Merza tíz év óta teljes odaadással, díjtalanul, sőt anyagi áldozatot is hozva. Merza főpénztáros lelkes szavakkal köszöntö meg az ovációt. Az ülés napirendje volt még, hogy a király beleegyezését adta egy 50,000 koronás Erzsébet kisedővöl alapítvány letesítés-hez. Az egyesület új alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta. Az ülés a király életösével ért véget.

— A rendőrség ünnepe. A király tudvalóleg a rendőrség államosításának 25 éves jubileuma alkalmából több rendőrőfőtiszviselőt és rendőrt rendjellel tüntetett ki. A kitüntettek között voltak Bornemiza Boldizsár rendőrfőparancsnok, Liekl Géza főfelügyelő, dr. Farkas Lajos rendőrtanácsos, Szombathaluy Albert detektívőnök, Mátyás Hugó tanácsos, Rózsaffy Alajos főorvos, Horváth Péter detektív, Janolyk Jan s rendőrmester, Keleti Pál rendőrelőnök, Demeter Péter lovastizedes, Mészáros László és Balogh László rendőrk. Rudnay Béla főkapitány ma délelőtt adta át a teljes díszben megjelent tisztviselői kar jelenlétében az illető kitüntetteknek a legfelsőbb elismerést tolmácsoló érdemjeleket.

Beszédeken kiemelte, hogy a kitüntetés nemcsak egyeseknek, hanem az egész testületnek szól s azzal végezte szavait, hogy a királyi éltette. A beszéd után következett az érdemrendek ünnepélyes átnyujtása. Amikor a kitüntetett rendőrkre került a sor, a főkapitány hozzájuk fordult s beszédeben a felelválók parancsainak és utasításainak való feltétlen engedelmesgetést hangsúlyozta, mert az együttműködés csak így lehetséges.

Rudnay Béla főkapitány beszédét lelkes eljenzés követte, amelynek esillapulta után a tisztikar nevében Bornemiza főparancsnok köszöntö meg a főkapitányt a tisztikar iránt tanusított jóindulatát. Ezután a tisztviselők külön tisztelegtek az egyes kitüntetett osztályfőnököknél.

— Házasság. Sárkány Sámuel bányakerületi ágostai evangélikus püspök fia, Sárkány Ernő gödöllői szolgabíró tegnap vezette oltarhoz Eperjesen Krajszell Margitot. Ott volt Zelenka Pál püspök is. — Havas István székeslővárosi tanító tegnap vezette oltarhoz a Deák-terti evangélikus templomban Rette Mariska kislányt.

— Ügyvédek körvénye. Az aradi ügyvédi kamara kérvényt intézett az igazságügyi miniszterhez, hogy az esküdtészeki intézményre való tekintettel a bírák és ügyvédek szolgalmi jelvényeik jelenjenek meg a tárgyalásokon; a telekünyvi zugírászat megakadályozása érdekében a beadványok ügyvédi vagy közgyűzői ellenjegyzéssel fogadassanak el; hivatalból kirendelt védők és gondnok az államkincstárból díjaztassanak; az ügyvédi rendtartás, különösen a munkadíjak megállapítása módosíttassék; az ügyvédi nyugdíjintézmény cludázhatalatlanul létesíttessék.

— **Lakoma a Nemzeti Kaszinóban.** Ifjú Zichy János grófnak a Széchenyi-lakoma szónokának a tiszteletére ma este bankettet rendeztek a Nemzeti Kaszinóban. Az ünnepi estén résztvett: Semsey László, gróf Andrássy Tivadar, herceg Odesschalci Géza, gróf Sztáray János, Blaskovich Sándor, gróf Dégenfeld Imre, Baranvay Pál, Kárer Miklós, Zselénszky Róbert, Elek Gusztáv, Inkey István, ifj. gróf Zichy János, gróf Andrássy Aladar, Beöthy Ákos, gróf Karolyi Sándor, Dessewffy Aurél, gróf Esterházy Mihály, gróf Sztáray Gábor, gróf Szapáry István, Meszlényi Pál, Rakovszky István, gróf Zichy Géza, gróf Pallavicini Ede, gróf Széchenyi Aladár, gróf Széchenyi Bertalan, gróf Hadik-Barkóczy Endre, gróf Batthyány Lajos, gróf Csekonicz Endre, Moskovitz Géza, dr. Kéti Károly, gróf Károlyi István, gróf Vízgáz Ferenc, Orcey Andor, gróf Zichy Károly, ifj. Apponyi Antal gróf, Csekonicz Iván, gróf Csaky György, gróf Zieny Andor, Líka Döme, Szentkereszty Pál, gróf Szapáry Péter, Földváry Elemér, báró Révay Gyula, gróf Széchenyi István, gróf Szapáry György, gróf Karátsanyi Aladár, gróf Karátsanyi Kamilló, Biró Lajos, gróf Batthyány István, gróf Csekonicz Gyula, gróf Hadik, gróf Rallfy Ödön, Jekelfalussy Zoltán és György Aurél. Az első félköszöntőt Beöthy Ákos, a Nemzeti Kaszinó igazgatója mondta az ünnepeltre. Megköszöntte gróf Zichy Jánosnak azt a tartalmas beszédet, amelyet Széchenyi István emlékünnepe mellett s amely melőán sorakozott azokhoz, amelyek hasonló alkalommal születtek. Felkeszítéssel szűlt azután a nagy Széchenyiről s Zichy grófhöz fordulva, így végezte beszédét:

Az ideálok kultusza legyen a te életednek vezérsíllaga, minden lépésedet az irányítsa, adjon neked Isten erőt arra, hogy azt a magasatos eszmét: a magyar állami és nemzeti egységet szolgálj. Szolgálj ne csak a szavakkal, hanem súlyos és nyomtűrésos tenyeggel is. Parádium mindnyájan azon, hogy a magyar állami és nemzeti egység épülete kiépíthessék, amely a biztosítanak a tetőpont, a diadalnak büszke tetője. Az Isten sokáig éltesse.

Dessewffy Aurél gróf Beöthy Ákos élte, aki politikai pályafutásának egész folyamán magasatos ideálokért lelkesült. Poharat őríti Beöthy Ákos puritán jellemére, ideális jogérzésére, kívánja, hogy az új generáció őt kövesse mind tehetségben, mind jellemben a haza jéréjára. Meszlényi Pál Elek Gusztávot élte. Végül Zichy gróf szóalt föl, megköszönve a rendkívüli elismerést, amit annak tulajdonit, hogy azokat az eszméket, melyek beszédének tartalmát képezték, a jelenlévők szívéből merítette. Kéri a kaszinó idősebb tagjait, hogy támogassák a fiataliságot az idealizmusra való törekvésben.

— **Megfagyott gyermekek.** A nagy-borbói tüzkatasztrofának újabb három áldozata van. Eddig tizenkilenc embernek halálát konstalták. Tegnap a megyei kórházban behalt égési sebeibe még egy négyéves gyermek, akit a tűzvész alkalmából egy égházából ragadtak ki. Ugyanekkor tegnap a község közelében rátaláltak két megfagyott gyermek holttestére, kiket az anyjuk a veszedelem alkalmával kitért a falu végére a szabadba. Az anya aztán még egy gyermeke megmentésére visszatért az égő házba, de gyermekével együtt ott veszett, a két kitért gyermek pedig magára hagyva megfagyott s a surán esett hó eltemette őket. Most, hogy két nap óta meleg, enyhe idő állott be s a hó olvadt, rákadtak a két megfagyott gyermek holttestére.

— **Az egyetemi segélyegyesület kérelme.** Az általános egyetemi segélyegyesület, Fábry István, Zsembery István és Mandel Sándor aláírásával körlevelet intéz a főváros módosabb polgárhoz, hogy tekintve az egyesület nemes hivatását és rossz anyagi viszonyait, az egyesületnek február 25-én rendezendő jótékony álarcos bálját támogassák az által, hogy a beküldött jegyet fogadják el, s az érte járó összeget küldjék be a segélyegyesület pénztárához. A segélyegyesület végcélja egy *Diák-otthon* építése, melylyel valóban nagy szolgálatot tenne a tarsadalomnak. Tekintve a nemes célt, az egyesület megérdemli a támogatást.

— **Letartóztatott menyasszony.** Mohácsról telegrafáltja levelezőnk: Óriási feltűnést kelt, hogy a csendőrség egy környékzserte ismert szép leányt letartóztatott. A leány neve Komlóssy Róza és éppen akkor tartóztatták le, amikor Varga János nevű véglegényével az anyakönyvi hivatalnok bejelentette a házasság napját. Komlóssy Róza hosszabb ideig Eszéken tartózkodott s ott meggyilkolta Alajos Istvánné nevű szállásadóját azért, mert a becsület ellen tört. A holttestet éjnek idején elásta és azután Mohácsra menekült. E gyilkosság vádjá alapján tartóztaták le.

— **Halálhír.** Nérczi Miksa, a Neues Politisches Volkblatt igazgatója idén január 25-én este 8 óra körül, a *Diák-otthon* szobájában, a *Reich* Róza asszony az éjél 11 óra körül hosszú szenvedés után 68 éves korában meghalt. A közszolgálatban álló jótékony urnót nagyszámú előkelő rokonság gyászolja.

— **Skutély Pál** Lajos jászapathi állomásfőnök élete 30-ik évében, hosszas szenvedés után február 10-én elhunyt. A megboldogult 12-én temették a környék lakosságának nagy részével melet.

— **A feleséggyilkos.** Megrendítő gyilkosság foglalkoztatja a Rőppentyű-utca lakóit. Egy *Ludvig* József nevű kovácslegény ma ittas állapotban meggyilkolta a feleséget. A részeges ember, szokása szerint, ma is csak reggel felé vetődött haza az éjeli dorobézőlőből. Mikor felesége e miatt szemrehányást tett neki, az ittas ember a győző asszonyt rohant és agyba-főbe verte. A szomszédok elősiettek a lár-mára, mire *Ludvig* ura elment hazulról. Két óra múlva meztelen buzétért, de nagyon rövid ideig lehetett otthon, mert a szomszédok egész délután nem hallottak semmi lármát a részeges kovácslegény lakasából. Olyan csend volt, hogy a szomszédoknak feltűnt és estefelé az egyik lakó be akart menni *Ludvig* házához, de az ajtót zárva találta. Rosszat sejtve felnyitották az ajtót és a szoba közepén vértócsában fekvő holtan találtak *Ludvig* Józsefnek. Nyakan óriási seb tátongott, mellette egy veres konyhakés, amely kioltotta életét. Mindjárt tisztában voltak azzal, hogy gyilkosság történt és a gyilkos nem más, mint a férj. A rendőrséget értesítették és az még az este elfogta a hitvesgyilkost, aki még akkor is holtuszogott volt és úgy vallotta be tettét, mintha tula donképpen egészen ártatlan dolgot művelt volna. A rendőrség büntetőben azóta már kijózanodott a szerencsétlen.

— **Sugársó-estély.** *Krausz* Albin, aki a múlt héten oly sikeres előadást tartott a VI—VII. kerület körben, az általaános egyetemi segélyegyesület javára, holnap, hétfőn este 7 órakor a Turul kerékpársarokban (Lipót-utca 45.) tartja második suggestio-estélyt. Jegyek kapitók a Turul kerékpársarokban. Személyjegy 1 forint.

— **A Dunába ugrot Özv.** *Krausz* Jakabné szűl. *Máté* Erzsébet csikmadarasi születésű 25 éves cseléd tegnap az E-kü-térrel a Dunába vetette magát, de szerencsére *Gompos* József hajóslegény észrevette s elve kimentette. Erzsébet-kört I. szam lakására vitték. Tettenék okat nem akarja megmondani.

— **Razzia.** A VII. kerület külterlen tegnap razzia volt, amely alkalommal 26 gyanus embert állítottak elő. Ezek közül 11 ellen megindítottak a kiházási eljárást. 25-öt pedig rendes foglalkozás és lakáskeresésre utasítottak.

A kis-czelli panama.

Kis-Cell, február 12.

Á sikkasztó főkönyvelővel együtt vizsgálati fogságban ül *Rosenberg* Lajos ügyvezető igazgató is, e a kis-czelli népet, amely megtakarított fillereit vitte a bukott takarékpénztárba, ez nem nyugtatta meg. Ma vasárnap délelőtt mintegy háromszáz ember gyűlt össze a takarékpénztár előtt, nagyobbra környékbeli földmivesek és hangos szóval tárgyalták a csödbe került penzintézet dolgait. Egy kis-czelli csizmadia odavetődött hozzájuk és egy szocialista ízű beszédben arra izgatta őket, hogy hatoljanak be a takarékpénztár helyiségeibe, mert a pénz ott van a nagy kasszában; csak az urak nem akarják kiadni. A főszolgabíró félrehozta s eljuttott az a beszéd, mire az nyolc szuronyos csendőrt küldött az összecsozdult nép közé, akik szétszatták a tömeget. Azt beszéltek, hogy a kárvallott nép nem hagyja annyiban a dolgot az erőszakkal fenyegetőzik, ha pénzt három nap alatt vissza nem kapja. A főszolgabíró e miatt Vas megye alispánjától katonaság kirendelését kérte. Magyaról a takarékpénztár ügyéről tudósítók a következő részleteket jelenti:

A takarékpénztár megalakulásakor 1889-ben *Rosenberg* Henrik, *Rosenberg* Lajos a letartóztatott igazgató édes atya volt az intézet elnöke és *Berzsenyi* Jenő kis czei ügyvéd az alelnöke. *Berzsenyi* már a következő évben rendellenességet észlelt az ügykezelésben, mert egy *Szelessy* Daniel névre szóló 8000 frtos adóslevelet talált a pénztárban, melyet, noha az igazgatóság visszautasította, mégis kifizettek. *Berzsenyi* alelnök nyílt igazgatósági ülésben hozta fel ezt a dolgot és kijelentette, hogy ha a dolgok nem változnak meg, ő leköszön állásáról, de az akkori igazgatósági tagok annyira biztak *Rosenberg* Henrikben, *Berzsenyi* gyanújának nem volt semmi eredménye, hogy minek folytán az állásáról azonnal leköszönt.

Telát bizonyos, hogy már a takarékpénztár megalakulásakor hamis könyveket vezettek és a hamis könyvelés azóta egész mostanig, vagyis 29 esztendeig és ki tudja, meddig üzik, ha *Schwarz* Gusztáv, a bank egyik tisztviselője, ki nem deríti a titkot.

Schwarz Gusztáv 1893. évben lepett a takarékpénztár szolgálatára mint segédkönyvelő. Ő a letartóztatott *Rid* Károly főkönyvelő melé volt beosztva. Mindjárt működése kezdetén észrevette, hogy a főkönyvelő három könyvet és pedig a főkönyvet, a naplót és folyószamlakönyvet nem a többi könyvvel együtt az arra való vasszekrénybe zárja, hanem egy külön kis vasszekrénybe, melynek kulcsát ko-

zából ki nem adta. Ez feltűnt *Schwarz*nak és elhatározta, hogy *Rid*et figyelemmel fogja kísérni, de évek során nem volt képes ellene olyasmit észlelni, ami gyanúját megerősítette volna.

Csak 1898. év december elején kínálkozott ilyen alkalom. A takarékpénztár hivatalnokai ugyanis délután 6 órakor rendszeren abbaházták a munkát és távoztak az irodából. *Rid* rendszeren *Schwarz*val szokott hazamenni. Így történt ez december 7-én. *Schwarz* ugyanez nap este 8 órakor a takarékpénztár helyisége előtt ment, és legnagyobb meglepetésére azt látta, hogy a könyvelő szoba ki van világítva. Kíváncsiságból felment és ott találta *Rid*et elmélyedve a munkába, előtte feküdt a titkos főkönyv és a napló. A főkönyvelő nem tudta elpálistolni rémületét, de csakhamar összeszedte magát és ráförmedt a segédkönyvelőre:

— Hat ön mit keres itt?

— Ezt én kérdezhetem öntől. Hiszen éppen ma említette, hogy a könyvekk körül nagyon kevés a könyvelési munka.

— Az ön részére kevés, de nekem azért sok a munkám, amihé önnek éppen semmi köze — felelt *Rid*.

Schwarz azóta még lázasabban kutatta a főkönyvelő üzelmét és végre január 18-án rákadt a *Pick*-féle 17.000 frtos tételre, melyről biztosan tudta, hogy hamis. Felfedezéséről azonnal jelentést tett *Havassy* Béla elnöknek, aki titkos igazgatósági ülést hívott egybe lakásán, *Rosenberg* Lajos ügyvivő igazgató kizárásával és tudta nélkül. Ezen az igazgatósági ülésen határozta el, hogy a könyveket megvizsgálják. Hogy mi lett eme vizsgálatnak az eredménye, az elég bőven ismeretes.

Szombat hely, február 12.

Szalay vizsgálóbíró hétfő reggelre maga elé idézte *Havassy* Bétát, a kiscelli takarékpénztár elnökét és *Gömbös* Sándor pénztárnokot. Itt Szombathelyen az a hír van elterjedve, hogy *Havassy* elnököt és a pénztárnokot a vizsgálóbíró le fogja tartóztatni, de ez a hír nem felel meg a valóságnak, így *Havassy*, mint *Gömbös* teljesen ártatlanok, ez kiviláglik a letartóztatott *Rid* és *Rosenberg* vallomásaiból.

Rosenberg Lajos múlt csütörtökön Budapesten járt abból a célból, hogy valami módot találjon, ami által elharthatja magáról a veszedelmet. Ugyanekkor utazott a fővárosba *Reiszig* Ede, Vas megye főispánja is. A főispán szintén a takarékpénztár ügyében jött és felkereste a belügyminisztert, ki nek azt az ajánlatot tette, adjon a kormány a kis-czelli takarékpénztár részére 200.000 frtos kamat nélküli kölcsönt egy bizonyos időre. A miniszter azonban ezt az ajánlatot visszautasította.

A torontáli háziipar érdekében.

Budapest, február 12.

Az első és igen fontos lépés már megtörtént a torontáli háziipar érdekében. Báró *Dániel* Ernőnek az Országos Iparegyesületben tartott felolvasása felhívta az egész országot, sőt még a külföld figyelmét is a torontáli háziiparra.

Egy egész halmoz megrendelő levelet tartalmazhatok fel ennek bizonyására.

Munkaadóknak tehát nincs hiány — munkásokban még annál kevésbé és még sem lehet a megrendeléseket eszközölni.

Azok előtt, kik a torontáli háziipart a kiállítások nyomán itélik meg — különösen hangzik az én mondaom. De én megmaradok e mellett és szavaim bizonyítására első sorban is azt említem, hogy a kiállítások után nem lehet a torontáli háziipart igazán megismerni, annál kevésbé annak fejlődésére következtetni.

Mert a kiállítások számára kiválogatott, begyakorolt munkásokkal végeztetjük a munkát. Ezeket aztán elátjuk jó és kényelmes munkaeszközökkel, jó anyaggal. Izéssel összeállított mintát teszünk eléjük s így aztán az elvégzett munka is szebb lesz és idővel fejlődést tüntet fel. Ezekkel szemben azonban a nagy többség mind nélkülözi a fent említett kedvezményeket. Eszközök oly hiányosak, hogy ezekkel fenntartani sem lehetséges az egyes iparágakat. A himzőnő birkanyíról ollóval vágja a selyemszalakat és himzőkeret hiányában kilyukadt szita szélekre feszíti fel a pókhálószert vasznak. Ha tüje elgörbül, nem veszt más, mig el nem török, ha gyűszűje elveszett, a nélkül himez, mert pénz még arra sem kerül.

Mit szóljak a szövészekről? Ilyen összetákoltt, zsinórkkel összekötözött faalkotmányon ezer esoda, hogy van kedve és még inkább hogy tud meg szöni a szegény munkás.

A nép elszegényedése természetesen magával vonja házi iparának hanyatlását is. Nem a nép ügyessége, munkaképessége szűnt meg, de eszközök hiánya, vagy hiányos volta hozta magával házi iparunk hanyatlását.

Ösi foglalkozásuk hanyatlásával jár izlésük romlása is. Ma már csak itt-ott véletlenül akadunk ősi mintára és a szegény ember ezek birókába csak nagy áldozatok árán juthat. Azért inkább megelőzzük a divatlapokból kivagdalat keresztöltéses mintákkal, melyekhez ingyen juthat. Ezeket aztán kiszinezi oly ríktóan, amint csak lehet, mert érteke nincs ezekhez a mintákhoz.

S ha kérdezzük, miért nem szövi a régi mintát? Azt feleli rá, hogy 3 forintot kér a boldog tulajdonos az egyszeri lemásolásért. És még akkor sem lesz tulajdonosa, mert eladja a kész szőnyegét és ismét minta nélkül marad.

Ösi időkben közepén összevarrott tyilimet szöttek. Ma már egy darabban kívánja a vevő közönség. A kinek nincs ily nagy szövőszeke, az ismét kölcsön kér és fizet 2—2 forint bért érte, míg a szőnyegét megszövi. S ha így elkészített egy tyilimet, melyért legjobb esetben 16 forintot kap, az anyaga került 12 forintba, a minta és szövőszeke 6 forint, éppen két forintot fizetett rá.

Ma már ott állunk, hogy sok helyen életre kell ébreszteni, vagy megteremteni az ősi háziipari ágakat.

Mig ez nincs megcsinálva, mig a népnek nem adunk jobb munkaeszközöket, nem osztunk ki közöttük izléses mintákat, addig tehetetlenül állunk itt és egy sereg munkabíró ember nyomorogva, inséggel küzde tölti napjait.

Mind ezt helyrehozni, sok évi mulasztását pótolni, a sokszorosan és sok oldalról megadózott társadalom egymaga nem képes.

Az államra vár e munka nagy része, hiszen első sorban az ő érdeke kívánja, hogy az ország elszegényedett népének a kenyérszerzéshez módot nyújtsion.

Egy szövőszeke, melynek ára 20 forint, egy családot juttatna kenyérhez. Egy-egy olló, himzőkeret, hogy megkönnyítene a szegény himzőző munkáját. Mily csekély költséggel juttathatna a népnek szövőmintalapokat stb.

Ha a kegyelmes asszony igazán szíven viseli e szegény nép és háziiparának ügyét, úgy szőljön érdekükbe illetékes helyen, ahol szavának tudom, meglesz a fogamatja.

Jeszenszky T. Irén.

Százévesek klubja.

Budapest, február 12.

Amerika a furesaságok hazája. A yankeek szabad levegőjében felburiáznak a nemzeti élet legpompásabb virágai mellett a furesaságok mindenféle neme és minden ötlet megtalálás formáját, hosszabb, vagy rövid ideig, de polgárjogot nyer a társadalomban. Nincs abban tehát semmi meglepő, ha most megalakult New Yorkban a százévesek klubja. A klub, amint egy ottani újság írja, oly alapszabályokra kötelezi tagjait, amelyek azoknak rendkívül hosszú életet biztosítanak. A klub programja megígéri a tagoknak, hogy száz évig, sőt azon fölül is élhetnek, de hogy miben áll az ily öreg-ség titka, azt csak a beavatottaknak árulják el. Azoknak, akik be akarnak lépni a klubba, nincs más kötelességük, mint pontosan megfizetni a tagsági járulékot s ünnepélyesen megígérni, hogy úgy élnek majd, mint az alapszabályok előírják. Százéves emberek tiszteletbeli tagjai lehetnek az egyesületnek, amelynek ez a hivatalos címe: „Százévesek Klubja”. A csodálatos társaság megalapítója George Smith, és New Yorkban a Liberty Street 443. sz. a. lakik. Az Egyesült-Államok több ismert nagysága jelentette már ki, hogy tagja lesz a Százévesek Klubjának, közöttük a Merrimac elsőülészésével világhírré vergődött Hobson kapitány, Thomas Wilson tábornok, Hervey Adams ezredes, Mrs. May Barks, Stacey a hollandi nők nemzeti társaságának kincstárnoka, William Witkins Kenly „az amerikai forradalom fainak” titkára, dr. Walton stb. Dr. Walton egy újságról előt így nyilatkozott:

— A mi célunk főleg az embereket arra utasítani, hogy élvezzék életük minden óráját, minden pillanatát. Manapság az emberek nagyon gyorsan öregednek. Ötven esztendő korában a legtöbb ember megkövéredik vagy pedig elszírosodás folytán degenerálódik. Sok ember csak az érzéki gyönyöröknek él. Mindenkinél arra kell törekednie, hogy minél hosszabb életű legyen. Indiában voltak emberek, akik 150 esztendeig éltek.

Abban a prospektusban, amelyet a klub megalapítói szétküldtek, az áll, hogy a föld lakóinak negyedrészre hat éves kora előtt hal el, a fele alig éri meg a 16 esztendőt, és száz közül csak egy tölti be 65-ik életévét. A Százévesek Klubja, így a prospektus, magára vállalta, hogy alaposan tanulmányozni fogja a „hosszu élet” problémáját” úgy szellemi, mint fizikai tekintetben, figyelemmel az öröklésre és környezetre. Öt dollárt fizet évenként az, aki belépni óhajt a

klubba, amelynek élén két newyorki bíró Noah Davies és Roger A. Pyov alapított. Mind a ketten túl vannak a hetvenen és mikor 70 éves korukat elérve kénytelenek voltak megválni a bírói széktől, ügyvédi irodát nyitottak. A klub legfontosabb szabályait kalapjuk belésébe ragasztva hordják a tagok:

Naponkint nyolc óra hosszat aludj a jobbfelelőden, télen-nyáron nyitott ablakok mellett. A szobák ajtaja elé spanyolalt állíts.

Az ágyadat told el a fal mellől.

Minden reggel fürdölj meg langyos vízben, de hideg douche-t ne használj.

Kévs és jól megfőtt húst egyél, lehetőleg kerülj az alkoholikus italokat.

Sokat járj a szabadban.

A napi foglalkozásodban keress a változatosságot, időnként végy magadnak szabadságot és légy mértékletes.

A klub a hosszú élet tudományáról pazar nagylelkűséggel kíván gondoskodni. Olyan könyvtárt akar berendezni, amelyben együtt lesznek az ember egészségével foglalkozó értékes könyvek és iratok, nem feledkezve meg az indiaiak, az egyiptomiak, a régi zsidók és a modern orvosok elméleteiről.

Egy gyűjtő irodát is alapítanak, mely összeszedje az adatokat arra nézve, hogyan élnek a föld hosszú életű emberei. Szóval az alapítók elég komolyan fognak a munkához és ugyanezt a komolyságot követelik meg azoktól is, akik nem vallják a szerelmes botjarral:

Jobb lesz nekem ott a sötét hant alatt.

Hol nincs bánat, hol nem fáj a gondolat...

Aki megszegi az egyesület alapszabályait, vagy kora halálával lerontotta a kalapbélésbe ragasztott „hasznos tanácsok” hitelét, töröltetik a Százévesek Klubjából.

FŐVÁROS.

(*) A főváros közgyűlése. A szerdára kitűzött közgyűlés több tárgya a következők:

A megüresedett egyik kerületi orvosi állásnak, továbbá a központi választmányban s a középítési bizottságban egy-egy tisztségi helynek választás utján való betöltése. Előterjesztés a Károly-kaszárnyabeli lakások kiadása tárgyában. A kerékpár adóra vonatkozó szabályrendelet. A budavári Fortuna-épületnek a m. kir. közigazgatási bíróság részére való további bérbeadása. A Rüttgers-fele Csepel-köpart telek ügye. A budapest-esztergomi helyi érdekű vasutnak az iránt való kérelme, hogy a fővárostól kiszáított területekért a kártérítést törzsrészvényekben tölteszt-hesse. A III. kerület Szent-Endre-utca 21. számú teleknek a kincstartól való megvétele. A tanács előterjesztése, a központi igazgatások, a mérnöki hivatalnak, a tiszti ügyészségnek és a kerületi adóhivataloknak újraszervezése kérdésében. A polgármester a jótékonyuló egyesületeken való felügyeletnek szigorúbbá tétele ügyében. A várbeli Szt.-György-tér szabályozásának az ügye. A város rendezésére vonatkozó szabályrendelet. A IX. kerületi Ranolder- és Tompa-utak megszeléítése. A budapesti közúti vaspályatársaság alapszabályainak módosítása ügyében érkezett kereskedelemügyi miniszteri leirat. Az ó-budai szingizagató főbevezése s szubvenció megtagadása miatt. Az elkobzott gyűmölcs értékesítése. A vamonalak kihelyezése. Hevesvármegyei közönségének kórrátat, a szociális bajok orvoslása tárgyában. Főbevezések. Nyugdíjazások.

(*) Fegyelmi vizsgálat egy igazgató ellen.

Hahóthy Sándor, a belvárosi felső leányiskola igazgatója ellen a fővárosi tanács elrendelte a fegyelmi vizsgálatot megelőző vizsgálatot, még pedig amiatt, mert Hahóthy állítólag engedély nélkül új osztályokat nyitott iskolájában. Hahóthy e határozatot megfellebbezte a közoktatásügyi miniszterhez s több lap azt írta, hogy a miniszter a tanács határozatát és így a fegyelmit megelőző elővizsgálatot helyben hagyta. Mint hivatalos forrásból értesülünk, ez nem áll, a miniszter a főbevezést leküldte a tanácshoz, azzal e megjegyzéssel, hogy ez az ügy teljesen adminisztratív természetű és így annak elintézése a tanács hatáskörébe tartozik. Hahóthynak egyébként nem is lesz bántódása, mert a két új osztály föllállítását, Hahóthy előzetesen a tanügyi osztállyal bejelentette és utólag a tanács is jóváhagyta.

(*) Jelölés. A 45-ös választmány ma délelőtt ülést tartott, Kleh István királyi udvari tanácsos elnöklete alatt. Ez alkalommal a III. kerületi orvosi állásra Spitzer Mór drt. jelölték, a központi választmányi tagságra pedig Stiller Mór drt. s a középítési bizottságra Nay Rezsőt.

SZÍNHÁZ. MŰVÉSZET.

** Kamarahangverseny. A Grünfeld-Bürger vonós-négyes ma délután tartotta meg a Royal-teremben hetedik hangversenyét, amely a népszerű kamarakonzertek sorozatában az utolsójétti. A mű-

sor első száma Kirchner Elek vonós-négyese volt, mint újdonság. Örömmel üdvözlünk minden komponistát, aki a kamarazene intim keretében magyar formákra és magyar tartalomra törekszik, leginkább pedig akkor, ha ez a stíl-programm tehetség kíséretében jelentkezik. Az új vonós-négyes második (*adagio ma non troppo*) és harmadik (*scherzo-vivace*) tétele egészen magyaros, — a mű maga pedig szerkesztésben világos, tartalmában pedig eléggé ötletes és izléeses. Hallottuk még ezenfelül Mendelssohn d-dur vonós-négyesét (44.), ezt a gyönyörű lírai poémát, a melynek szépségeivel az ember nem győz eléggé betelni. — Mint vendég Better Eleonora operanékesnő lépett föl, aki annak idején Mahler alatt *Rechát* és *Valentint* énekelte. Ha föllemlítjük, hogy a kisasszonynak hatalmas, öblös drámai szopránja van, kiemerítettük tehetségének minden előnyös oldalát. Az instrumentum megvalna, de nincsen megfelelő művész, aki játszanék rajta.

** A Gyurkovics-lányok jubileuma. Hercege Ferenc rendkívüli sikert ért darabja, a *Gyurkovics-lányok*, éppen egy hónap leforgása alatt éri meg a Magyar Színházban huszonötödik előadásának a jubileumát. A darab január 17-ikén került bemutatásra és február 13-ikán éri meg jubiláris előadását. A Magyar Színház ebből az ötletből ovációkat készül rendezni a szerencseszekező szerzőnek.

** Gábos Nelly jutalomjátéka. Gábos Nellynek, a Magyar Királyi Opera volt tagjának, aki ez idő szerint a szabadkai társulat kötelekébe tartozik, a napokban fényesen sikerült jutalomjátéka volt a szabadkai színházban. A *Nürnbergi babát* adták, amely a művésző óriási sikert aratott. Sok tapost és virágot kapott. Az előadáson Hegedűs Ferenc, a budapesti opera tagja, mint vendég működött közre.

** Markó-kiállítás. E hó közepén a Nemzeti Szalón termeiben Markó-kiállítás nyílik meg, amely a híres magyar tájfestőnek és fainak művészi gyakorlatát foglalja magában. Ez az érdekes művészcsalád, amióta Szana Tamás megírta értékes és alapvető Markó-monografiáját, kétszeresen érdekelheti a magyar közönséget. A kiállítás a nagy közönség számára február 17-én nyílik meg, a Nemzeti Szalón tagjai már 16-án tekinthetik meg. A közoktatásügyi miniszterium egyik megbízottja előzetes szemlét tart a műveken, hogy azok közül a muzeum számára megvásároljon egynehányat.

** Hubay Jenő Párisban. Hubay Jenő a jövő héten Párisba utazik, hol *Lamoureuse* meghívása folytán, március 5-én tartandó Lamoureuse hangversenyen közreműködik. Hubay ezenkívül még Franciaország több nagyobb városában is fog hangversenyezni és ha onnan visszatér, március második felében Budapesten szülő-hangversenyt rendez.

** Barsescu Agátha csödben. Barsescu Agátha, a bécsi Raimund-színház ismert tragikája, aki évek óta nyomozott anyagi viszonyok közt él. csödbé került, amelyet az osztrák hivatalos lap most tett közzé. Barsescu kisasszonyt az utóbbi időben olyanira zaklatták hitelezői, hogy nem is tarthatott már külön lakást, hanem egyik barátjának butorozott szobájában húzódott meg, aki azokat ingyen becsatolta rendelkezésére, hogy legalább a butorát ne foglalhassák le. Barsescu kisasszony több heti szabadságot kért igazgatójától, és ez idő alatt több helyütt vendégszerepel, hogy az így szerzett pénzből legsürgősebb adósságait kiegyenlíthesse. Most Brassóban vendégszerepel és hitelezői távolléte alatt kieszközölték a csőd elrendelését. A színész nő anyagi bajait főleg azt okozta, hogy elvesztette a Star biztosító társaság ellen támasztott pörét.

** Halbe Miksa új darabja. Halbe Miksát, az Ifjuság szerzőjét, úgy látszik, nem kedveltenik el legutóbbi bukasai. A *házatlanok* cím alatt új darabot írt, amely e hónap huszonegyedikén kerül bemutatásra a berlini Lessing-Theaterben.

** Tannhäuser a Hirmondóban. Holnap (hétfőn) Wagner Richard halálának évfordulóján a Tannhäuser kerül színre a Magyar Királyi Operaházban. A *Telefon Hirmondó* az előadás: közvetlenül fogja s úgy az előfizetők otthon is végighallgathatják. Opera után 11 óráig cigányzenét közvetít a Hirmondó.

TUDOMÁNY. IRODALOM.

○ A Magyar Tudományos Akadémia III-ik osztálya (matematikai és fizikai) február 12-én, délután 5 órakor ülést tart, amelynek tárgyai: Onodi Adolf l. t. *Az emberi hangképződés középpontja*. 2. Fábinyi Rudolf r. tag: *A ceracidinek, új festőanyagok*. 3. Kövesligethy Radó l. tag bemutatja a csillagászati és matematikai földrajz kézikönyvét. 4. Sóbányi Gyula: *Előzetes jelentés hydrographiai tanulmányutjáról*, előterjeszti Lóczy Lajos l. tag. 5. Zimányi Károly: *Adatok a dognácskai rózsaszínű aragonit ismeretéhez*, előterjeszti Krenner József r. tag.

○ Kis Emberek cím alatt Zempléni Árpád egy kötet novellára hirdet előfizetést. A nyolc-tíz ivro tervezett kötet ára, mint Zempléni könyveiré rendezés, 1 korona, amely március hó végéig a szerző nevére Valter Ernő nyomdájába (VIII. Práter-utca 44. szám alá) küldendő. Melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

○ **A Magyar Pedagógiai Társaság** a hónap 18-án, szombaton délután 5 órakor az Akadémia heti ülésében felolvasó ülést tartott, amelynek tárgysorozata: 1. De Gerando Antonina: A művészet szerepe a tanításban. 2. Dr. Gyulay Béla: A polgári leányiskolák reformja.

○ **Az Adóügyi Szaklap** (Budapest, Andrásy-ut 6.) mai száma 16 oldal terjedelemben érdekes tartalommal jelent meg. Szószertint közli az italmérséi jövedék tárgyában a pénzügyminiszter által e napokban benyújtott törvényjavaslatot, mint amely teljes szövegében eddigelő közölve nem volt. Ezenkívül sok egyéb hasznos dolgot találunk e szaklapban, melynek előfizetési díja évi 6 forint, egyes példánya 30 kr.

Petőfi-Társaság.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, február 12.

A Petőfi-Társaság vasárnap délelőtt tartotta meg február havi ülését az Akadémia kis termében, nagy és előkelő közönség előtt.

Bartók Lajos alelnök szép és meleg szavakkal emlékezett meg a társaság halottjairól, *Süderstein-Ötvös* Adolfról, aki nagy szolgálatokat tett a magyar irodalomnak és általában a magyar közműveltségnek, mint filozóf, esztétikus, drámaíró és a képzőművészetek finom érzékű ismertetője.

Bejelentette azután, hogy a Petőfi-Társaság március 22-én nagy arányú és fényesnek ígérkező művészzest rendez Kolozsvárot, az ottani Nemzeti Színházban, *Petőfi* emlékeztetőre. A Petőfi-Társaság tagjain kívül részt vesznek az ünnepeken: gróf *Zichy Géza*, aki kantátát ír erre az alkalomra ének- és zenekarra, *Ferenczy Zoltán*, aki a hangverseny kezdetén szabad előadást tart *Petőfi*ről és sok érdekes új adatot mond el különösen a költő rejtélyes haláláról, *Szász Gerő*, *Ábrányi Emil*, *Bartók Lajos*, *Jakab Ödön*, *Kiss József*, *Rákosi Viktor* és *E. Kovács Gyula*, akik verset és prózát adnak elő. A hangversenyben részt fog venni még *Ábrányiné* asszony, az Opera primadonnája, *Fáy Szeréna*, a kolozsvári Nemzeti Színház tragikája, *Farkas Ödön*, a *Balassa Bálint* szerzője és az igazgatása alatt álló kolozsvári zenekonzervatórium. A művészeti védnökségét gróf *Bédy Ákos* kolozsi főispán vállalta el és a tiszta jövedelmet az Erdélyi magyar közművelődési egyesület kapja.

A felolvasások sorát *Bodnár Zsigmond* kezdte meg, aki *Mi a romantizmus?* című hosszabb értekezését olvasta fel. (Tulajdonos hosszúra nyúlt, csaknem másfél óráig tartott.) *Bodnár* nagyon érdekes dolgokat idézett *Brunetiére* és *Brandes* fejtegetéseiből.

Utána *Makai Emil*, a fiatal költő-generációnak ez a szimpatikus tagja, foglalta el székét *Az én első koszorúm* című megkapó hangulatu és szépen kidolgozott költeményével. A versben azt fejtegeti a költő, hogy az első sikert a poéta nehezen tudja felejtetni, mert a fonnyadt babérlevelek folytonosan emlékeztetik rá.

A levelek folyton előtte vannak, még évek múlva is és éjjel felé, mint láncra vert títánok zörögni kezdenek s mondják: *itt vagyunk!* A költő erre kérdezi:

— Halottaim, az égbe, mit kívántok!

— Nyugodalmat, válaszolják a levelek, pihenni nem hagyunk! ...

Temess el bármilyen mélyre, nincs halálunk.
Fáradt fejed szavunkra felriad.
Kisértekeként éjjel hazajárunk,
S nem alhatol — az álmaid miatt.

Az utolsó vers így hangzik:

A koszorúdat, oh de nem az ujat,
Hanem az első, a mely tépve rég:
Ravatalodra láthatatlan ujjak
Sietve fűzik egykor össze még,
S mely sirodíg úgy meggyőztört, az ottan
Elűzi az enyészett árnyait —
S te szőheted alatta már nyugodtan
A halhatatlanság szép álmait.

Makai Emil, aki versét erős hangon, kitűnő árnyalással deklamálta, zajosan megtapsolták.

Erődi Béla pompás kis esszé-t olvasott föl *Vaulouse-tól* és *Petrarcáról*. Szerényen utleírásnak nevezte fölolvasását, de valóságos kis irodalmi tanulmány az, épp oly alapos, mint érdekes.

Petrarca 20 esztendeig élt egy *Cassabole* Fülöp nevű francia főúr házában. Itt írta *Canzonere* című könyvét. Még látható a költő háza és kertje egész épségében s falán a következő feliratu emléktáblával:

"*Demeure et Jardin de Petrarque au XIV. siècle.*"
Kisfaludy Sándor is itt élt sokáig s itt írta *Lujzájának* legszebb szonettjeit. *Erődi* kiemelte, hogy menyire tiszteletben tartják az ottani lakosok *Petrarca* kertjét s milyen áhitattal és tisztelettel haladnak el mellette, ha utjok arra visz. Ez annak a jele, hogy *Petrarca* költészetének még most is van hatása a népra.

Erődi után Luby Sándor gyönyörű költeményét, a *Fregatta-madarat* szavaltta el *Ábrányi Emil*, a kitűntető tapsvihar fogadott a felolvasó asztal előtt. A hatásos költemény kezdő sorai ezek:

Fregatta-madár.

Ha a lég nem mozdul, égen, földön béke,
Hullám nem fodorul, nem zeng fel éneke,
Napsütötte felhők terpeszkednek lomhán...
Fregatta-madár megszáll magas szikla-ormán.

De ha vihar támad, zeng az ég s a föld reng,
Elemek csatáznak odaftól és itt lent,
Égig tornyosulnak a tenger-hullámok,
Mint ha a felhőket ostromolná árjak,

Nézzétek, hogy csapdok irdatlan nagy szárnya,
Hogy szeli a felhőt mint egy légi galya.
Hogy siklik az égbe, hogy csap le a mélybe,
S vijjongva sikoltoz kéjes gyönyöröbe!

Mert övé a légnak tiszta birodalma,
Uralkodik rajta szárnyának hatalma,
S előtte nyitva mind az égi tájak,
Hova el nem lát más, ő oda elszállhat.

A költő azután a költő sorsával hasonlítja össze a fregatta-madarat. Ha a balvégzet a föld porába veti, veszte van akkor. A vers utolsó két strófája a következők:

S aki az elemekkel győztesen csatázna,
Azt a csécselék most mélyen megalázza,
Legyőrik, elnyomják... se csőre, se karma
Ninesenek alkotva — földi viadalra,
Szegény költőtársak! hányan vagyunk, hányan,
Kik példánkat látjuk — a fregatta-madárban.

Utolsóának maradt *Gyarmathy Zsigáné*nak *Egy kis játék* című elbeszélése. Ezt *Prém József* olvasta fel.

A zárt ülésen elhatározták, hogy március második vasárnapján, rendezés havi ülésén ünneplik március 15-ét. Az ünnepi beszéd tartására *Bartha Miklóst* kéri föl.

FARSANG.

(A vasuti tiszték táncvigalma. Az államasuti tisztviselők dalköre fényes mulatságot tartott ma a katolikus kör Malom-utcai palotájában, melynek díszterme ez alkalomra szufolásig megtelt előkelő közönséggel. A mulatság elején hangverseny volt, melyet a dalkör nyitott meg a *Szózat*al. Ezután *Schultz* Ernesztin aratott zajos tapsokat begedijátékával, majd *Ujházy Lidi*, kit a közönség előkelőbb vidéki szinpadokról már előnyösen ismer sok temperamentummal *Dreyfus* "Egy kis vihar" dialógját adta elő *Hortinek* *Imrével*. Ujházy alakítása állandóan derült hangulatban tartotta a közönséget, mely nyílt színen is többzser meg tapsolta a művésznőt. Utánuk *Schilling-Neszvada Anna* és *Wachtel Károly* ragadták magukkal énekükkel a közönséget, kik *Rubinstein* két dalát adták elő. A felsoroltakon kívül *Stark Ludovika*, *Schilling Elza*, *Kéry Adolf*, *Poppel Gusztáv*, *Stark Antal* és *Niczky* arattak még zajos sikereket; továbbá *Rudass János*, a dalkör karmestere, aki aránylag rövid idő alatt oly magas nívóra emelte a dalkört, hogy az ma már bármelyik elsőrendű dalárdával felveheti a versenyt.

A táncokban a következők vettek részt:

Asszonyok: *Liszt Amália*, *Rosos Arthrné*, *Habrovsky Sándorné*, *Stark Antalné*, *özvegy dr. Stark Edéné*, *Molnár Kálmáné*, *Hazay Hugóné*, *Szirmay Istvánné*, *Ackermann Miksáné*, *Waldner Józsefné*, *Fröhlich Miksáné*, *Kállay Jenőné*, *Csillag Józsefné*, *Robiczek Gyuláné*, *Weber Istvánné*, *özvegy Intódy Adolfné*, *Martinovics Gézané*, *Andrássy Albiné*, *Türner Antalné*, *König Frigyesné*, *Matugovszky Mihályné*, *Stricker Ferencné*, *Lázár Gyuláné*, *Hann Adolfné*, *Csernecky Gyuláné*, *Rudass Jánosné*, *Hatos Sándorné*, *Hatala Józsefné*, *Starkovszky Józsefné*, *Radó Gyuláné*, *Greif Károlyné*, *Somi Mihályné*, *Semsey Alice*, *özv. Debreczeny Lajosné*, *Kéllmann Gézané*, *Fehér Józsefné*, *Mihulich Gyuláné*, *Székely Albertné*, *Eperjessy Józsefné*, *özv. Czákó Antalné*, *Aas Józsefné*, *Uram Adámné*, *Hindy Gézané*, *Dessewffy Szilassy Ilona*, *Komaromi Mátýásné*, *Rosenzweig Arminné*, *Milacana Adámné*, *Finda Józsefné*, *Criegelt Jánosné*, *Reiff Károlyné*, *Buray Károlyné*, *özv. Balogh Károlyné*, *Kirchknopf Gyuláné*, *Dzubby Istvánné*, *Winter Józsefné*, *özv. Kozma Dénesné*, *Dömötör Vilmosné*, *Markó Pálné*, *Oláh Beláné*, *Bányay Ferencné*, *Hamvai Sándor Amandá*, *Helf Beláné*, *Ujváry Beláné*, *Csengery Jakabné*.

Lányok: *Török Gizella*, *Czigelit Rózsi*ka, *Hetesy Aranka*, *Lehner Teréz*, *Kirchknopf Irma*, *Kirchknopf Kornélia*, *Andrássy Ilona*, *Andrássy Irén*, *Koraitsik Ilona*, *Hezsnik Gizella*, *Gabriel Mariska*, *Gabriel Klárka*, *Kirchknopf Irén*, *Réthy Piroksa*, *Darázs Gizella*, *Kozma Jolán*, *Kozma Irma*, *Tail Ilona*, *Gross Berta*, *Fail Irma*cska, *Dömötör Rózsi*ka, *Kriszán Rózsi*ka, *Ujváry Ilona*, *Milacana Ilona*, *Csengery Mariska*, *Csengery Rella*, *Liszt Ilona*, *Rosos Krisztina* (Veszprém), *Stark Ludovika*, *Hrabovszky Ilona*, *Lauter Berta*, *Lauffer Frida*, *Stark Marietta*, *Antal Lidia*, *Schwarz Etel*, *Büky Ilona*, *Csillag Margit*, *Szalay Anna*, *Weber Margit*, *Sabula*

Ernesztin, *König Mariska*, *Hann Valéria*, *Matyaszovszky Izabella*, *Schrötvissner Lili*, *Mikullich Geongina*, *Radó Elza*, *Radó Erzsike*, *Huger Sarolla*, *Fehér Aranka*, *Vas Hermin*, *Varga Izabella*, *Koller Antónia*, *Székely Mariska*, *Székely Hedvig*, *Kando Irma*, *Vas Margit*, *Kubida Ida*, *Turcsér Jolán*, *Dangi Irén*, *Dangi Adél*, *Szilassy Ilona*, *Komaromi Mariska*, *Rosenzweig Juliska*, *Rosenzweig Teréz*, *Czákó Jolán*, *Czákó Elza*.

(Evezős-piknik. Az Athleta-bál közönsége ma a Terézvárosi Kaszinóban gyűlt össze ismét, hogy most a farsang végén még egyszer amugy isten igazában kimulassa magát az athletaevzősök piknikjén. A február elsejei bál hölgyvendégei, mintha rekoneszszálni akartak volna az athlétáknál, nagyobbreszt eljöttek a mulatságra s hogy nem volt okuk megbánni összejövetelüket, a mellett legfényesebb bizonyították az, hogy a mulatságnak csak a reggeli 8 óra vetett véget. *Nadics Béla*, az athléták cigánya, fáradhatatlanul huzta a jobbnál jobb talpalávalókat s az agilis rendezőségen kívül, melynek élén *Dobák Krepelka* és *Császár* volt, nagyreszt az övé az érdem, hogy a társaság oly sokáig együtt maradt. Ezt el is ismerte a rendezőség, s a mai nap emlékére remek aranyérmeket készített a népszerű primásnak. A táncrend rendkívül csinos könyvecske volt, melynek címlapját egy athleta evezős domborművé képe ékesítette. Ott voltak:

Asszonyok: *Balogh Albinné*, *özvegy Bakos Jánosné*, *Csihál Józsefné*, *Fejér Ferencné*, *Fejérváry Józsefné*, *Földessy Józsefné*, *Grum Ivánné*, *Hadzsy Emilné*, *Heuffel Malvin*, *Humayer Mihályné*, *Kroness Ferencné*, *Kochmeister Edéné*, *Kant Antalné*, *Dr. Krasznay Ferencné*, *Lázár Pálné*, *Légrédy Tivadorné*, *özvegy Latzkovics Antalné*, *özvegy Martin Ferencné*, *Massanak Rezsóné*, *Marton Lajosné*, *özv. Nagy Lajosné*, *dr. Nanássy Ödönné*, *Paar Józsefné*, *Pázmándy Dénesné*, *özv. pécsujfalusi Péchy Béláné*, *özv. Quntzer Henrikné*, *Rauscher Jánosné*, *Schaffer Károlyné*, *dr. Sipőcz Lászlóné*, *özv. Seefehlner J. Lajosné*, *Szilágyi Emilné*, *Ságy Gyuláné*, *szendrői Szendrey Károlyné*, *Santeili Italoné*, *Molnár Adolfné*, *Talpakovits Emilné*, *Reszky Ferencné*, *dr. Dobránszky Péterné*.

Lányok: *Balogh Etta*, *Bakos Irén*, *Dávid Lili*, *Dávid Lóla*, *Csehy Irma*, *Csihál Ilona*, *Földessy Ilona*, *Hadzsy Olga*, *Hadzsy Kamilla*, *Heinrich Margit*, *Heuffel Olga*, *Huszár Mariska*, *Kant Micie*, *Kochmeister Luiza*, *Kroness Piri*, *Kroness Mimike*, *Légrédy Ilona*, *Latzkovits Mici*, *Lászlay Irén*, *Martin Olga*, *Marton Irma*, *Massanak Lenke*, *Nagy Margit*, *Nagy Vilma*, *Pázmándy Olga*, *Pázmándy Mimike*, *Paar Fanny*, *P. Péchy Marianna*, *Quntzer Mariska*, *Rauscher Margit*, *Sipőcz Károla*, *Seefehlner Aranka*, *Seefehlner Emilia*, *Siráky Etelka*, *Siráky Aranka*, *Ságy Magduska*, *Schaffer Janka*, *Schloesser Mary*, *Szelnár Ilona*, *Szendrey Irénke*, *Szilágyi Maca*, *Talpakovics Andrea*, *Talpakovics Alice*, *Teleszky Tury Gizli*, *Dobránszky Vilike*.

(A köbányai iskolások, az óvodákra felügyelő hölgybizottsággal és a tanstíftelkekkel karöltve, fényesen sikerült jelmeztáncot rendezett tegnap a X. ker. Kör összes helyiségeiben. Az előkelő társaságban ott láttuk *Köbánya* közönségének színe-javát. Ott volt többek közt: *Tóthay Lajos*, a kerület országgyűlési képviselője, *Szabó Károly* tanügyi tanácsos, *dr. Tóth László* iskolászaki elnök, *Freyler Gyula* posta- és táviradafőnök, *dr. Orley Lajos* és *Bálint Sándor* főv. biz. tagok, *Toperczer Péter* elöljáró stb. A négyeseket 250 pár táncolta.

(A VII. kerületi polgári kaszinó szokásos jelmezes táncestjét tegnap tartotta meg saját óvodautcai helyiségeiben. A mulatság — mint az előző években — nagy közönség vett részt s az első négyest mintegy 80 pár táncolta.

EGYESÜLETEK.

(Tüdőbetegség szanatóriuma.) A budapesti szegénysorsu tüdőbetegség szanatórium-egyesületi e hó 14-én, kedden délután 4 órakor igazgató-tanácsi ülést tart a magyar általános biztosító társulat tanácstermében (Vigadó-ter 1. szám.)

(A magyar tisztviselők országos egyesületének) választmányára *Rakovszky István* számszéki elnök vezetésével tegnap tartotta ülését. Március 1-én az egyesület amugy ujonnan épült *Eszterházy-utcai* házába, amelynek ünnepélyes megnyitása aznap délután 6 órakor lesz. Az elnök indítványára a választmány üdvözölte *Majovszky Vilmos* választmányi tagot, kitüntetésre alkalmasból. A március 1-én rendezendő táncestélyre vigalmi bizottságot szerveztek, melynek tagjai: *Thuróczy Adolf*, *dr. Gerenday György*, *dr. Rónay Károly*, *dr. Stesser János* és *Welbavszky Kálmán*. A január havi pénztár-maradvány 6225 frt.

(A rendőrségi tisztakar nyugdíjpótló és segélyező egyesülete) iránt, amely csak ez év elején alakult meg, máris rendkívül érdeklődés mutatkozik. Az alapító és partoló tagok egyre nagyobb számban jelentkeznek. Legutóbb 200 forinttal a következők léptek be alapító tagoknak. *Rudnay Béla* főkapitány, a budapesti légszuszgyárak s az osztályorszájatek igazgatói, a budapesti rendőrorvosi kar, *barczi Schwaritzer Ottó* közegészségügyi tanácsos, *gelsei Guttmann Vilmos* kir. tanácsos, *Babocsay Herman* kereskedő, *Mészura Mihály* kocsigyáros, *Hartmann Abris* kocsigyáros. Nagyobb összegű adományokat küldtek *Percezy Dező* belügyminiszter, *baró Liphay Béla*, *Hausmann Sándor*, továbbá *Wolfner Gyula* gyáros. Az elnökség az adományokért ez uton is köszönetet mond.

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

THE MUTUAL

NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ-TARSASÁG.
A legnagyobb és leggazdagabb biztosító társaság a világon.

Tiszán kölcsönös. Részvényesek nincsenek.
Utánfizetési kötelezettség nélkül.
Az összes nyereségre a biztosítottakra esik.

Legszabadelvűbb biztosítási feltételek.
Megtámadhatlan és érvénytelenné nem válható kötvények.

Az 1897. évi számszámadás adatai:

Biztosítási állomány	4,853 millió frankon felül
Összes vagyon	1,314 ¹⁰ / ₁₀₀ " " "
Bevételek 1897-ben	280 ¹⁰ / ₁₀₀ " " "
Nyeresémi tartalék (teljesen terhmentes)	183 ¹⁰ / ₁₀₀ " " "

Díjtáblázatokkal és bővebb felvilágosításokkal készségesen szolgál a

Magyarországi vezérigazgatóság
Budapest, IV., Károly-körút 26.

TÁVIRATOK.

München, február 12. A bajor országgyűlés elő törvényjavaslatot terjesztettek, amely a mediatívált főurak adó- és vámtentességét 1900. január 1-től kezdve egyszeri végkielégítés fejében megszünteti. A végkielégítés a megszüntetett privilégiumok évi értékének tizennyolcoszorosában van megállapítva.

Madrid, február 12. Gróf Villagonzalo pétervári spanyol nagykövét beadta lemondását.

Páris, február 12. Seine megyében Bassinet radikális szocialista jelöltet választottak 394 szavazattal szenatorrá Bourneville szocialista jelölt ellenében, aki 313 szavazatot kapott.

New York, február 12. Kingstonból érkezett távirat szerint az Intrepid brit hadihaját Blue-Fieldsbe küldték a brit érdekek megóvására.

New York, február 12. Egy esti lap távirata szerint az amerikaiak tegnap elfoglalták Malabont. A város lángokban állt. Az amerikaiak a tüzet eloltották.

Anglia és Franciaország.

Páris, február 12. A Havas-ügynökség jelent: Hír szerint a tárgyalások Franciaország és Anglia között legközelebb kielégítő eredményre fognak vezetni. Az angol kormány elismerte a jogosságát Franciaország ama kívánásának, hogy a Nilus-vidéken fogyasztó piacokat nyerjen. Azt hiszik, hogy az illető birtokok és befolyási zónák elhatárolása a Bar-el-Ghazal és Ubaugi vidéken nem fog nagyobb nehézségekbe ütközni. Egyébként a megállapodást diplomáciai uton meg fogják erősíteni, anélkül, hogy az elhatárolásra vonatkozó részletek megállapítását bevarnák.

A lillei tüntetések.

Páris, február 12. A Havas-ügynökségnek jelentik Lilleből: Tegnap este a szerzetesek ellen tüntetések voltak. A tömeg, amely bejárta a város főbb utcáit, beverte egy apácakolostor ablakait, valamint több kávéház tükörablakait is. Végül a lovascsendőrség kivont karddal verte szét a tömeget. Számos letartóztatás történt.

Páris, február 12. Sebastien Faure a Maison du peuple-ben előadást tartott a lillei esetről. Az előadás végetvetélen veredés támadt, miközben több revolvelőres dördült el. Egy rendőr megsebesült. A rendőrség helyreállította a nyugalmat.

Amerika pénzügyei.

New-York, február 12. A New York Herald levelezője jelenti Washingtonból: Gage pénzügyminiszter kijelentette, hogy nézete szerint az állambevételek hovaforrása ügyében kiküldött bizottság elnöke Cannon a folyó évf. deficitjét nagyon is magasra becsülte. Cannon nyilvánvalóan abból a téves feltevésből indult ki, hogy a kiadások az év hátralévő részében is aránylag oly magasak lesznek, mint a minők az évek már lefolyt részében voltak, holott világos, hogy a háború okozta kiadások csökkenni fognak és az utolsó hónapokban a kiadások általában tetemesen kevesebb lesz, mint az előző hónapokban volt.

Az ipeki albányülés.

Konstantinápoly, február 12. Török forrásból eredő legújabb jelentések szerint az alban vezerek ipeki gyűlése, amelyben mindegy negyven-negyzven részt, a következő határozatokot hozta:
Hűséget fogadnak a szultánnak, elfogadják az általános védkötelezettséget, aminek magukat az adótörvényeknek és megkötik az adóhatalmokat, kötelezik magukat, hogy minden támadást, akár az ország belsejéből, akár külföldről jön, minden erejükkel visszavernek; a besza (verbósezu) októberig és nem elője jelentették, Szent-Györgyig (aprilis) szü-

neteljen, az ország bármely felekezeti lakossága ellen minden erőszakosságot megakadályoznak és megkötik és végül ezeket a határozatokat valamennyi alban falu előljáróságával közlik.

A nikaraguai forradalom.

London, február 12. A Nikaraguában kitört forradalomról a Morning Postnak a következőket jelentik New Yorkból: Egy Blue-Fieldsbe tegnap érkezett távirat szerint a fölkélok elfoglalták Greytown kikötővárost, az építendő új csatorna kiinduló pontját. A Marieta cirkálóhajó már parancsot kapott, hogy az amerikai és más idegen érdekek védelmére Greytownba induljon.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Kereskedelmi Csarnok ma délután négy órakor tartotta évi rendes közgyűlését, amelyen a nagy számu tagon kívül a következők jelentek meg: Adler Károly gyaragazató, Abeles Zsigmond, Breiter L. Zsigmond, Ehrlich G. Gusztav fővárosi bizottsági tag, Fürst László, Kammermayer Károly borkereskedő, Kramer Miksa fővárosi bizottsági tag, Marton Alajos, Mautner Adolf, Mezei Mór országgyűlési képviselő, Radó Mór, Schwartz Lajos, Szerencs Janos miniszteri tanácsos, a főrendiház titkára, Szirmai Arthur, a kereskedelmi bank igazgatója, Wollák Soma és mások.

Schwarz Ármán, mint legidősebb választmányi tag megnyitván a közgyűlést, mindenekelőtt jelenti, hogy haraszi Jellinek Henrik és Fürst Jakob elnökök, miután a fővárostól távol vannak, Kuzsoma alelnök pedig betegségére folyván a közgyűlést nem vezethetik. Ezután visszajelentést vet az egyesületnek az elmúlt évben való működésére és utal a közkezen forgó évi jelentés tartalmára annak igazolásul, hogy a választmány a lefolyt évben is igyekezett a belső helyzetet bizalomnak megfelelni. A magyar kereskedelem csarnok, — ugymond — immár majdnem három évtized óta működik a kereskedelem közügyének szolgálatában és működése évől-évre növekvő nagyobb terjedelmet vesz. A Csarnok működését az is irányelve vezeti, hogy a kereskedelemnek, mint közgyűlési tényezőnek, a fent szaga megérdemelt elismerésben része-üljön. A Csarnok, mint arról évkönyvei tanuszkodnak, folyton azt az álláspontot foglalta el és azon áll ma is, hogy hazánk közgazdasága csak úgy emelhető a megkívántató virágzásra, ha annak minden egyes tényezője: a természet, ipar és kereskedelem harmonikusn együtt működik. A kereskedő és a kereskedelem, valamint a Csarnok, mint a kétónak nyilvános képviselője mindig az együttműködés lehetővé tételén fáradozott. Távol van a Csarnoktól az a szándék, hogy védelmébe vegye az irrális kereskedelmet bármely ágában, amint hogy nem azonosítja magát azokkal, akik különösen az utóbbi időben, akár a sajtóban, akár egybeült a személyes támadások élére lépnek. A Csarnok állapítja az, hogy igen illődösségek a törvény teljes szigorava), aki a törvény által tiltott módon jár el, de ez által ne sújtassák a magyar közgazdasági életnek egy egész kiválóságát, tudniillik a kereskedelem! A megnyitó beszéd e részet lelkes tpsással fogadták. A választmány jelentését a közgyűlés felolvasottnak tekintette és egyhangulag elfogadta. Azután Singer Bernát egyesületi pénztáros terjesztette elő a költségvetést 14.100 fnt bevételre és 13.780 forint kiadásra. Ezt, valamint a Wollák Soma egyesületi könyvezetét elől bemutatott zarszamadásokat a közgyűlés jóváhagyta. A felmentvény megadása után Basel Zsigmond indítványozza, hogy a közgyűlés szavazzon köszönetet az elnökségnek mult évi működéséért. Kammermayer Karoly pedig a csarnok borkereskedőit szakosztatva neven mond köszöretet a Csarnoknak különösen az elmúlt év súlyos viszonyai közt tanúsított támogatásáért. Végül a választások következtek. Egyhangulag megválasztattak szavazólakónak a következők: ifj. Heinrich Ferenc, Auer Gyula, Klein Berthold. A választmány egyharmadának megújítására a következőket választották be: Adler Lajos, Böhm József (új), Breiter L. Zsigmond, Iovag Falk Zsigmond, Fröhlich Miksa, ifj. János Ferenc (új), Laczko Sandor, Lancy Leó, Leitner M. L., Mértéy Benedek, dr. Mezei Mór, Szirmai Arthur (új), Schwartz Lajos (új), Semler Sandor, Wertheimer Albert, Zerkovitz János.

A közgyűlés után banket volt, amelyen az első felkészültöt Schwarz Ármán koronázta meg, életvén a vendégeket, az elnökséget, majd Kertész Tódor szólt föl, azt óhajta, hogy a kereskedelem megerősödve vonuljon be az épülő palotába. Fon Rezső Mezei Mórt elítelte. Beszéltek meg Marton Alajos, Mezei Mór országgyűlési képviselő (a szűz ellen, mar tudniillik a nemzeti part és szabadságv párt fuzója ellen), Mautner, Schreyer Jakab, Gelleri Mór, Szirmai Arthur.

Az Általános Takaré- és Hitelszövetkezet ma tartotta II. rendes közgyűlését Szerencs Janos királyi tanácsos elnöksége alatt. A mult évi működéséről szóló üzleti jelentést Guttman Zsigmond vezérkar olvastatta fel. E szerint a szövetkezetnek mult év végén 1013 tagja volt 5539 üzletesszel, mely után 342.148 korona törzsszövetkezeti leteltek és körülből ugyannyiul tojosszövetkezeti kereskedők és iparosoknak költözn cimen. Az üzletreszek az elmúlt évben is 6% kamatoztatást jövedelmeztek. A felolvasott jelentést örömmel vette a közgyűlés tudomásul és megadta a felmentvényt. Végül dr. Donath József indít-

ványára köszönetet szavazott a közgyűlés úgy az igazgatóságnak, valamint a vezértitkárnak az igazbuzgalomért, melylyel a szövetkezet megerősítésén fáradoztak.

A Lechner rákosi téglagyár részvénytársaság ma délelőtt tartotta rendes évi közgyűlését Lechner Gyula elnökségével. Az igazgatóság jelentése szerint a társaság tevépen az 1898-ik évben 16 és fél milliónál több téglát gyártottak, amiből 15 és fél milliót el is szállítottak. A tavalyi üzletév nyeresége 69 193 fnt 47 kr, amely összegből — az igazgatóság javaslatához képest — 10%-ot az igazgatóság jutalmazására fordítanak, 6000 fntot a tartalék alaphoz. 400 fntot az osztalék-tartalékalaphoz csatolnak, a mult évben alkotott értékesítőkességi alapot 15.000 frrtal javadalmazzák, osztalékra fordítanak 6%-ot (30.000 fnt), a f-numaradó 7728 fnt 56 krt pedig a jövő év számlájára vezetik át. A fölmentvény megadása után a közgyűlés kiegészítette a felügyelő-bizottságot.

Az Első Magyar Betűöntő Részvénytársaság ma tartotta VIII-ik rendes közgyűlését Iovag Falk Zsigmond elnöksége alatt. Elnök a jegyzőkönyv vezetésére dr. Bródy Lajos jogtanácsost kérte fel, annak hitelesítésre Deutsch Adolf és Engel Miksa részvényeseket. Az igazgatósági jelentés szerint a lefolyt évben is a kereskedelem meglehetősen pangott, mindamellett gondos munkabeszorással sikerült az üzletet csekély föllendülésre hozni. Az évi mérleg a mult évről áthozott 1359 forint 48 krajcárral, 24.448 forint 77 krajcár tiszta nyereséggel zárul. Az igazgatóság azt indítványozza, hogy a jutalékok levonása és a tartalékalap doalása után a részvényesek közt 18.000 forintot, részvényenkint hat forintot osszassanak szét, míg a fennmaradó 6%-szeglet új számlára írják elő. A közgyűlés a jelentést egyhangulag tudomásul vette, a felmentvényt minden irányban megadta és Engel Miksa részvényes indítványára az igazgatóságnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Végül a felügyelő-bizottságba közfelkialtással bevalasztottak dr. Hegedűs Istvánt, Horovitz Zsigmond t és Reuber Karolyt rendes, és Deutsch Adolfot pótlagnak.

Szesz. (A Budapesti Napló tudósítójától) Két ellentétes áramlattal találkozunk jelenleg a szesz-üzetben. Az egyik oldalon vevők tartózkodnak a vásárlástól, mert a fogyasztási viszonyok elégtelensége miatt elősebb árakat várnak. Ezzel szemben azok, akik a szeszt gyártják, tehát eladni valójuk van, nem olyan feketén látják a jövőt. Ezek azt hiszik, hogy az új szesz-dótörvény élethelelése már nem lehet nagyon szeszde, sőt ha a parlamenti béko létrejön, akkor talán már szeptember 1-én lehet részünk a megváltoztatott törvény áldásában. Engedékenységre ok nem forogván fenn, eladók nem hajlandók a mérsékelt árjainkat elfogadni s ezért csak kevés üzlet volt. Jegyzék: Nyerszeszt finomított részére 17.50—17.75 forintot, finomított szeszt nagyban 54.50—55.—forintot, kisebb mennyiségben 55.50—56.—forintot, 10.000 literfokkonként, bórdo és forgalmi adó nélkül, helyben. Denaturált szesz elősebb, jelezése nagyban 18.50—19.—forintot, kicsinyben 19.50—20.—forintban, ingyenhorrdóban, helyben.

Vásárosarok. (Vámos és Bruszt hatósági közvetítők heti jelentése a Budapesti Napló részére.) A lefolyt héten buralaink általában kielégítően alakultak, melyek megfelelő kereslettel találkozván, nagyfeszít sima elhelyezést értek el. Nagyobb mérvű árhullámzás csak tojással fordult elő.

Az üzlet részleteiről a következőkben számolunk be:

Vidéki marhahús megfelelő mennyiségben állott rendelkezésre és minőség szerint 32—46 kr jeoras árákon volt forgalomban. Sertes kevesebb érkezett és kilogrammjait 42—44 krajcárral fizették. Boszniai süldőt eladtunk nagyobb tételekben 52—56 krajcáros árákon.

Borju állandón jól keresett és kilogrammjáért minőség szerint 45—52 krajcáros árak voltak érvényben. Baranyok irant is élénk az érdeklődés, párja 6—8 forinttal lett fizetve. Beküldését melegen ajánlha juk.

A vadászat immár elvesztette jelentőségét és elvétve érkező küldemények változatlanul magas árákon gyorsan találtak vevőre. Eladtunk vadsertét 50—70 krajcárért kilóját; fenyvesmadár csomója 55—60 krajcár.

Előbaromfiiban a piac az erős hozatok folytán ellanyhult. Szerb áru különösen nagy tételekben érkezett és eladtunk szerb csirkét 80—90 krért, tyukot 95—1.20 frrtal parjait; sovány liba párja 2.50—3.30 frrt, pulykát 3—4 frrtal fizettek. Magyar csirke parjait 1.—1.20 frrt, tyukéért 1.30—1.50 frrt, kacsaéért minőség szerint 2—3 frrt volt elérhető. Maglóliba párja 3—4 frrt, kövér liba 5—7 frrtal adatott el.

Vagott liba csak mutatónak érkezett, pedig a tartós kereslet által lehajlott magas árak nagyobb mérvű beküldést is indokolták tesznek; kilogrammjáért 62—66 krt értnek el nagyban. Vagott pulyka kilogramma 55—56 krral lett fizetve, vagott poulard párja 1.30—1.50 frrt.

Tojással rohamos áresésnek voltunk tanúi e héten, amelynek első nagyjában szerény vetelkedv mellett 37.50—38.50 forintos árákon történtek eladásaink, majd azonban a beallott enyhébb időjárás és a lanyha külföldi jegyzések hatása miatt a beérkező nagyobb küldemények mindinkább olcsóbb árakat találtak, úgy hogy ma már, tekintve a gyenge vételkudvet, 32—33 forintos árákon is vontatott az üzlet.

Tevagy bőven érkezett és teljesen fedezte a mérsékelt keresletet, kilója 90—1 forint, fozovaj jól keresett 80—85 krajcár.

Haltelekiből eladtunk nagyobb tételekben jegelt pontyot nagy-ság szerint 24—32 forinittal, harcsát 26—30 forinittal, csukát 26—30 forinittal mészaját.

Apró ponty 13 forinittal ket. Baltony fogasert 1.90 forint, süllőért 0.50—1 forintot értünk el kilójáért.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

N. B. Budapest. A dolog mindennapos. Egy szenvedélyes fiatal lány nem tudván magán uralkodni, megvallja a fiatalembernek, hogy szereti. Tíz ezert természetesen ezzel a kérdéssel kapcsolatosan: — Hát maga?

Erre a fiatalember, aki egyébként nem szerelmes a kisasszonyba, hogy fájdalmat ne okozzon neki, egyszerűen szól:

— Hát igen... hisz maga kedves lány... hogynye szeretném...

Hogy mi a véleményünk az ilyen esetről? A fiatalember — ha csak úgy nem beszél, hogy tisztán kijárási szabaddal az ellenkezőjét, — helytelenül cselekszik. Nyugodtan, minden póz nélkül meg kell magyaráznia a leányrának, hogy nem kell neki, hogy nem szereti. Csudálatos, hogy éppen a férfiak éreznek mindig részvétet a kisasszonyok iránt, akik beléjük szerelmesekek. A hölgyek sohasem csinálnak lelkiismereti kérdést abból, hogy a fiatalembereket visszaautsítsák, s a leány szíve fenekén is marad egy csöppnyi öröm a bánat közt, ha agyonlövi magát érte valaki. A férfiak csudálatosan nagylelkűek ezen a téren, s a hölgyek valóságilag megütődnek, ha szerelmet hazudik nekik valaki. Ha az az ifjú gyűngédségből hazudott, szépen, de helytelenül cselekedett. Ha rosszul osik a kisasszonyoknak az igazság, nagyon sajnáljuk. Nekünk se izlik valami nagyon, amikor kocsikat kapunk.

Xenophon. Budapest. 1. A váltótörvény 43-ik szakasza értelmében megállapodás-ellenes kitöltést csak az ellen lehet per esetén érvényesíteni, akinek a való adv. lett; de ez ellen is ön köteles ezt bizonyítani. 2. Ha legalább három személy előtt gyanúsított, akkor ez kétszázalékos ragalmazás és a följelentés sikerre vezet; de a pusztán iras még nem ragalmazás, mert nincs meg a kellő nyilvánosság. Nalunk nincs olyan törvény, amely a vádott esküjétől tenné függővé a bűnpör sorsát. 3. Most is megindíthatja, de az vitas, ha vajjon az eddig lejárt részeket érvényesítheti-e vagy sem?

S. Gy. Budapest. 1. Szeretet az a rokonérzés, amely minden érzéki momentum nélkül virágzik ki a lelekből; tagabb körű, mint a szerelem, amely különönmű emberek közt tamad s érzéki jellegű érzés. A szerelmes szívet teljesen igénybe veszi ez az érzés, a szerető szívet nem. 2. Fiatal leány sohasem teszi jól, ha fiatalemberrel levelez. Mar sokszor hangsúlyoztuk ezen a helyen, hogy nem prűdréiából mozdulj ez, hanem azért, mert az ilyesmit asszonykorában sok leány keservesen megbánta mar. Nehány kis indiskréció és készen van a szerencsétlenség. 3. Magyarosított név. Ugy hívták, mint őnt.

M. M. Budapest. Cikkét sajnálatunkra nem közölhetjük. Témaát ismételten feldolgozunk mar. A bajon csak törvényhozási uton, esetleg miniszteri rendelettel lehetne segíteni.

K. Artur. Budapest. Az az üzenet nem versro vonatkozott. Az őn verse a többivel együtt most van elbírálás alatt. S mivel minden beküldött dolgot a legnagyobb figyelemmel olvasunk el, csak később kapja meg a választ, amikor Beküldött versek cím alatt e helyen tömegesen bíraljuk meg a küldeményeket.

Egy előfizető. Lehetetlen névtelen levél alapján ilyen tamadást intézni valaki ellen. Ez belevágná az existenciájába. Meitozzassék a levelet alairni.

Sz. Á. Érdekes cikkét — ha kívánja — szívesen eljuttatjuk a tarca írójához, de ebben a tárgyban több a mi lapunkban mar nem jelenhetik meg. Unalmassá valnék.

Főolvasó. Főolvashat például politikai helyzettről, a képes levelező-lapokról, a balokról, a jegről, a zsurokról, az utazásról stb.

C. B. Kula. Az a sértett fél ezuttal, akit jobban összeszidtak, eltekintve attól, hogy a hölgy is, de őn is sértve érezheti magát. Így látatlanban nem ítéltünk ebben a dologban. Nem tudjuk, milyen hölgyről van szó, milyen viszonyban van őnnel, mióta ismeri, stb.

L. B. Sátorajka-Ujhely. 1. A kérezezt család protestáns vallású. 2. Expressz írunk, bizonyára meg is kapta már. — Hú olvasó. Olyan könyvet nem ismerünk, de forduljon Morzsányi József diszműarushoz (IV. Váci-utca), az szívesen ad utbaigazítást s esetleg modell-rajzokat is. — Szárnyas kerék 38. Ugyan miért változtatná meg ősrégi magyar nevét. Egyébként a névváltoztatáshoz semmi más nem kell, csak a születési és illetőségi bizonyítvány. A helygymnizsterium körülbelül egy hónap alatt intézi el a kérvényt. — W. R. Szeged. A forrás jogát a szerzőtől, annak az örökösöitől vagy pedig attól kell kérni, aki a könyv tulajdonjogát bírja. A szerzői jog védelme a szerző halála után még 50 évre kiterjed, akkor a szerzői jog elvéül. — S. J. Bálnak. Azt a német divatlapot nem ismerjük. — Postafók 37. 1. A szerkesztőknél igenis szolgálhat államköltségen, mint egyévi önkéntes. Lovat a kinstár ad. Az önkéntesek a szerkesztőknél hosszú kárdat viselnek. 2. Folyanodványban kérje beosztást kifejezetten Budapestre, a 38-ik gyalogezredhez. Akkor Budapesten fog szolgálni. 3. Vadászalóljak állomásznak Magyarországon: Komáromban, Kolozsvárt, Nagy-Szabonban, Beszterceben. Akarmelyikhez kérheti a beosztást. — Gazdasz. Gazdasági akadémia vagy főiskolára csak akkor veszik föl, ha az érettségi bizonyítványon kívül azt is ki tudja mutatni, hogy legalább egy évet töltött valamely jobb berendezésű gazdaságban, mint gyakorolnak. — S. D. Kisháza 1. Föltétlenül megbizhatók az intézetben. Az újságokban nem erről az intézetről volt szó, hanem egy másikról. 2. A budapesti közp. belyegvaktárban (IV. fővámház) még talán beváltják. 3. Azt is beváltják az év végéig a központi állampénztárban. 4. A kérdéses ragasztó-szer felől nem adhatunk felvilágosítást. — H. B. Zala-Lenti. Sem a keresztnevet, sem a származását nem ismerjük, de azt tudjuk, hogy a nemzetközi postegyösület igazgatója volt, mely Berubon (Svájc) tartja székhelyét. Ott tessék tehát a közelebbi adatok iránt tudközödni. — Irén. Irodalmi kérdések tárgyalására a szerkesztői üzenetek szűk keretében nem válalkozhatunk. Kérdeze meg az irodalomtanárjától, az bizonyára szívesen ad utbaigazítást. — Nyitral előfizető. Ililik is, joga is van hozzá. Az a fiatal asszony végre is azt teszi, amit ő akar, s nem azt, ami másoknak tetszik. — W. D. Bares elp. Ballagi magyar-német és német-magyar szóára. Antikvár ára különböz. — Számgyakornok, Fiume. Ha tengerészeti iskolát végzett, de nincs kapitányi vagy hadnagy oklevele vagy pedig behajózási bizonyítványa, nincs egy évi önkéntességi joga sem. — F. E. Bercel. Az Országos Pazmany Egyesület a katolikus újságírók és írók tömörítését és segélyezését tűzte ki célul. Tagja csak katolikus író és úságró lehet. Segélyben csak a tagok részesülhetnek. — Ó. K. 161. Az expressz-levelet a falusi posta is azonnal, külön küldonc által köteles kézbesíteni, akár közel, akár messze lakik az illető. Ezért fizeti a feadó az expressz-díjat. — 69. ill. szamu előfizető. A vizsgázás részleteit méltozzassék magától a tntolyam igazgatóságtól (VI. Király-utca 51.) megkérdezeni. Mga az intézmény különben nem hmburg. Thury Zoltán közzözi és vizs nozza az üdvözléet. — Legrad 15. Forduljon kivanságával a parisi vilákiállítás kormánybiztosához. IV. Beesi-utca 3. szám. Ott megkaphatja a szakkeges felvilágosításokat. — G. P. Pancsova. Köszönjük, de ott már van tudósítónk. — Előfizető neje. A folyamodást akarmiféle nyelven küldheti. Ha megszavazzak a segélyt, azt psiai uton vagy pedig a budapesti iroda utján kapja meg. Nyugodt lehet, ott mindent a legdrágább formában kezelnek. A cím s helyes, amint azt levelében megrta. — Egy előfizető. A vizsgat leheteti, ha ki tudja mutatni, hogy mind a két félvét hadg tta, ha köztben egy félvét at pibent is. Azt azonban nem teneti, hogy mind a két félvét at a második szemeszter studiumját halgassa. Illetőleg teheti, de akkor hogy mutatja ki az első szemeszter halgását, a nélkül pedig vizsgára nem boasztják. — E. K. Budapest. A német birodalom összes lakossága ötvenköt és fél millió.

N a p i r e n d.

Naptár. Hétfő, február 13. — Római katolikus: R. Katalin. — Protestáns: Benignusz. — Görög-orosz: (február 1.) Trifón. — Zsidó: Adar 3. — A nap két reggel 6 óra 54 perckor. — Nyugszik délután 5 óra 3 perckor. — A hold két reggel 7 óra 51 perckor. — Nyugszik este 8 óra 10 perckor.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4—5 óráig. A pénzügyminiszter fogad délután 4—5 óráig. A fűrészes magánnyelvis bizottságának ülése délután 5 órakor az új városházán.

A fűrészes közgazdasági bizottságának ülése d. e. 10-kor az új városházán. Szabad Lyceum. Rosenberg Anguszta felolvasása a művészetek történetéről délután 5 órakor; Guttenberg Pál előadása az angol iparművészeti áramlásokról délután 6 órakor a IV. kerületi főreáliskolában.

Thomson Csász hegedűművészes hangversenye a Vigadó kistermében esti fél 8 órakor. A magyar tudományos akadémia III-ik osztályának ülése délután 5 órakor.

Az öbudi dalköszoró bohóc-estéle a Korona vendéglőben. A győri Szent-Erzsébet egylet táncestéle a Vigadóban. A terézvárosi kaszinó jelmezesestéle a saját helyiségében.

A fővárosi hivatalozólk táncestéle a Vigadó kistermében. A lipótvárosi kaszinó hangversenye este 9 órakor. Közreműködik Jean Lassale és Kleberg Klótd.

Nemzeti Múzeum. Természettajzi tár. Nyitva d. e. 9 óratól 1-ig. A múzeum többi tarai 1 korona belépőjig mellett meglelkinthetők. Egyetem könyvtár zárva.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig. Technológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Az Iparművészeti Múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja az Üllői-uton nyitva délelőtt 9—1-ig. Szabadalmi leltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1-ig. A Hódolú Árszelvények. Eisenhut Ferenc óriási körképe, látható Városliget, Andrassy-út végén, reggel 9 óratól este 5 és fél óráig. Belépő díj 50 krajczár, gyermekéig 30 krajczár.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelem-történeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 2—5-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ípar központi bazár, Kerepesi-út 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-út 20. szám, délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig. Allatkert nyitva egész nap.

Budapesti Napló részező Apró hirdetéseket és Előfizetéseket elfogadnak a következő lapelárusító helyeken: Breuer Nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarak. Adler Leona, Lipót-körút. Pösch József, Váci-körút 80. Özv. Vöber Vimosné, Váci-körút 15. Feldmann Mórné, Marokkói-utca 1. Mosch utóda, Dorottya-u. 2. Magy. királyi-szálló. Kürthy Kálmáné, Harmad-utca 1. Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1. Redlich Szódnia, Király-utca 59. Benda Józsefné, Andrassy-út 50. Oktogon. Deutsch Miksáné, Andrassy-u. 38. Schneller Mórné, Dob-utca és Károly-körút sarak. Sopronyi V., donány-nagvtársda, Kerepesi-út 1. Özv. Halász Anna, Múzeum-körút 10. Szántó Mór, Kecskeméti-utca és Kálvin-tér sarak. Peutsch Julia, József-körút 50. Buroas-utca sarak.

STANDARD életbiztosító-társaság Edinburghban (Angolhon.) Alapított 1825-ben. Magyarországi főkö: Budapest, V., Fűrdő-utca 4. Korona Evi bevétel. 27.500.000 Kiutalt nyereményrészek 150.000.000 Vagyon 220.000.000 Halálesetek folytán kifizetve 450.000.000 A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei: Kétszétlen biztonság Alacsony díjak. Szabad vilámkötvények. Kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál Tokésítés és előre megállapított visszaváltási ték. Megtámadhatatlanság. Föltétlen fizetés nyíllikosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborubiztosítás népfelkelők részére. Díjtáblázatok kivanatra küldetnek.

Olesó arany és ezüsteladás, valamint a legszebb ékszerágyak, u. m. arany férfi láncok grammja 85 kr., arany férfórók 13 frt., arany női órák 10 forint, gyémántgyűrűk, fűlberak, brosstók, 6 frt 50 kr-tól kezdve. 12 darab vardo, ezüst evőeszköz 6 frt 25 kr., étkész-szervizek 12 személyre 140 frt, 6 személyre 75 frttól kezdve. Girandolok, gyertyatartók, tálcák és e szakmába vázó cikkekk grammja 6 kr., minden darab hivatalos fémjelzéssel van ellátva. Veszünk az or. az. cédu-lakat. Grünberger A. Béla örökösök Budapest, Vároas-tár 9. (Harris-bazár) l. em., ajtó 28. Képes árjegysékek ingyen és bérmentve.

Meghívó. A nagybányai „KÖIPAR r.-t.“ f. évi február 7-én tartott rendes évi közgyűléshez beadott indítványokra hozott határozat folytán 1899. évi február hé 26-án d. e. 10 órakor a gyári telep irodahelyiségében rendkívüli közgyűlést tart, amelyre a részvényesek tisztelettel meghivatnak. TÁRGYSOROZAT: 1. A rendes közgyűlésen megválasztott bizottság előterjesztése. 2. Alapszabályok módosítása. 3. Az igazgatóság megválasztása. 4. Indítványok. Az igazgatóság.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1899. évi hó február 13-án.

Folt, amely tisztít.

Dráma 4 felvonásban, Irta Eödegaray J. Fordította Páthy Károly.

Személyek:

Matilde Márkus Fernando Mihályfi
Enriqueta Maróthy Don Justo Bercsényi
Concepcion Helvey Don Lorenzo Hetényi
Dolores Mészényi Julio Ivánfi

Kedden Rejtett arc.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Hétfő, 1899. évi február hó 13-án.

Wagner Richard halála napjának évfordulóján:

Tannhäuser

és a wartburgi dalnokverseny.

Regényes opera 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Wagner Richard, fordította id. Ábrányi Kornél.

Személyek:

Hermann Ney D. Bitorlf Várady
Erzsébet Időssné Henrik Kiss B.
Tannhäuser Perotti Reimar Kornay
Wolfram Takáts Vénus M. Rötter
Walter Kerész Pásztorfiu Payer M.

Kedden Mignon.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1899. évi február hó 13-án.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1899. évi február hó 13-án.

A teknősbéka.

Bobozát 3 felvonásban. Irta Leon Gandillot. Fordította Fái J. Béla.

Személyek:

Champalier Góth Adolphe Tapolezai
Léonie Hettyei A. Giboulean Rónaszéki
Lema quisné Nikó L. Giboulean Hunyadi
Briguet Gál Juliette Varsányi
Jumard Balassa Angélie Pécsi P.

Kedden Tanqueray második felesége. (1-ször).

NÉPSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1899. évi február hó 13-án.

Biblia asszony.

Operett 3 felvonásban, 4 képből. Szövegét írta Antony Mars és Maurice Hennequin. Fordította Heltai Jenő. Zenéjét szerzte Victor Roger.

Személyek:

Chatellerault E. Kéry Ill. Ernő Németh
Saran Gazi Chatellerault Szirmai
Thea táncosnő Bárdy Beaugency Solymosi
Maróchné Csatái Pontbichet Lubinszky
Pamda Harmath Trémitz Kovács
Carmen Mulkos Celestin Tollagi
Teréz Vidorné Öreg bérlő Ujvári

Kedden A baba.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1899. évi február hó 13-án.

A Gyurkovics lányok.

Életrék 4 szakaszban. Irta: Herczeg Ferenc.

Kedden A Gyurkovics-lányok.

Szép írásu

hivatalnok bármilyen írásbeli munkát elvállal, másolásokat németül és magyarul szerény díjazás mellett. Cim a kiadóban. 5005

Keresek

az V. vagy VI. kerületben egy elsőemelt vagy földszinti kétszobás utcai lakást hozzátartozóval modern ábrákkal. Ajánlatok „B. B.” alatt a kiadóhivatalba kérek. 2123

Házmasternek

ajánlokok gyermektelen házaspár 3-4 emeletesházban és kéri a házi urak figyelmét. A ferjgáz-, vízvezeték, szobacsengőszerezés és lift-kezelés jelenleg is több év óta házmaster. Cim a kiadóban. 3670

Fiatl. szolid

leány felírónak vagy gépírástíróknak ajánlokok szerény feltételek mellett. Ajánlatokat „Szorgalmas” cím alatt kér elap kiadóhivatalába. 2109

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlő.

Kedde 8 órákor, vége 12 órákor.

Ma

Bámulni, csodálni és egyuttal nevetni lehet az új, szenzációs

„A párisi vendéglő” című bűvész némajátékánál, melyet az Agost-család ad elő.

A Lars-Larsen leányok. (3 hölgy) felülmúlhatatlan gimnasztika egyvöl munkában a 3-szoros nyújtás, szenzációs ugró excentrikus.

Utolsó fellépte:

FRIESE DORA

k. a.-nak.

Továbbá:

RECLAM ASSZONY.

Valamint az összes műerők.

Minden ünnep és vasárnap két előadás.

Elismert legjobb mosószer

LESSIVE PHÉNIX

J. Picot szabadalma, Páris.

55 éremmel kitüntetve.

Fehérneműmosásra egymagában szappan nélkül, szóda, hamu és chlor nélkül! Lessive Phénix mindent legjobban mos!



!!KEZESSÉG!!

Budapesti főraktár: Salamon H., VII., Károly-körut 17.

Lessive Phénix

kapható Magyarország minden fűszerkereskedésében és droguistájánál. Csomagokban fenti rajz szerint árusítatik.

Budapesti főképviselet: Lövy D., VII., Dob-u. 84.

Gyár: Osztr.-Magyar Monarchia részére: Vác.

Gyárak:

Páris, Bordeaux, Montreal (Canada), Chatelineau (Belgium), Szent-Pétervár, Köln-Ehrenfeld, Vác.

Chlor és kén nélkül!

Makulatura

papír

eladó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

„Magyar Könyvtár”

legújabb füzetei:

82. Coppée. Henriette. Elbeszélés. Ford. B. Tölgyessy Margit.

A szegények és elnyomottak mélyszívű költője ez elbeszélésében egy egyszerű munkásleány szerelmének megható történetét mondja el.

83. Matilde Serao. Leányok. Fordította Tóth Béla.

A híres olasz regényíró e füzete két hosszabb elbeszélésében nagy művészetel ábrázolja a kenyerért küzdő szegény leányok sorsát.

84. Sophocles. Antigone. Szomorujáték. Ford. Kemenes (Kempf) József.

A nagy görög tragikus e legszebb műve itt a Kemenes kiváló sikerű új fordításában lát napvilágot, kimerítő bevezetéssel és jegyzetekkel.

85. Ábrányi Emil. Márciusi dalok és egyéb költemények.

A füzete Ábrányi Emil legszebb hazafias verseit tartalmazza, köztük főleg a márc. 15-iki nemzeti ünnepem ország-szerte szavalt alkalmi költeményeit.

86. Tolnai Lajos. A nagygyárosok és egyéb elbeszélések.

A régebbi írói nemzedék e kiváló elbeszélő költője e füzeteben legdrámaibb, legmélyebb novelláit gyűjtötte össze.

Minden füzete egyenkint kapható.

Egy-egy füzete ára 15 krajcár.

Megrendelhetők a

„Budapesti Napló”

kiadóhivatalában,

Budapest, VIII., József-körut 18. sz.

VÉR-PIROS faj-narancs.

Helyben száza 2/3, 3/4, 4 és 5 frt. Vidékre vasuton laddja ca 180-200 drb. Vénmuscat narancs 5.75. Ugyanilyen láda sárga faj-narancs 3.75. Egy láda óriás piros muscat narancs 80-110 darabig 4 frt 75 kr. Ugyanilyen sárga faj-narancs 3 frt. 300-360 drbos láda vérsiros narancs 7.25. Ugyanilyen láda sárga faj-narancs 4.75.

Vérsiros faj-narancs 1.75
Vörösi muscat nar. 2.00
Mussini sárga narancs 1.40
Jaffa óriás narancs 1.50
Mandarin narancs 50 db 2.00
Citrom, szép tartós 1.80
Narancs görce 1.45
Karló, olasz, 5-6 rózsán 1.45
Groszhal, 1 horod 70 db 1.48
Idő hurgonya máltai 1.40
Jamaika rum 6 kl. üveg 5.00
Jamaika rum legfinom. 5.25
Bécsi virsli, párja 8 és 12
4 db Imperial sajt franciá. 1.20
Sardínia doboz. 32 és 35 db 1.05
Camenarib sajt franciá. 1.05
Szemlái legfinomabb kilója 1.05
Liptói friss juhtúró kilója 1.00
Soproni sajt valódi kiló 1.00
Bor dris csiga 100 db 1.20
Jamaika rum egy nagy üveg 1.00
Chartruse likör franciá. 2.50
Jedelmi rum legfinomabb 2.40
Szentáás rum legfinomabb 2.00
Cognac Clairant 3 csillag 1.80
Cognac magyar 3 csillag 2.00

Cognac francis 3 csillagok 4.00
Óriás csásid tea 1.50
Csemérik kevt. tealegf. 2.00
Török tea 1.00
Mandarin kevt. tea 2.50
10 db. doboz teakemény legf. 1.00
Kuba-kávé, elsőrendű, kiló 2.00
Domingo kávé kilója 1.40
Santos kávé kilója 1.25
1 kiló Muscat-datolya franciá 1.40
1 kl. Orosz-gyümölcs franciá 1.00
1 kiló Malaga-szőle 1.40
1 kiló doboz francis szilva 1.75
Kaviár 1/2 doboz 1.00
1 kiló Szalon-bacon 1.20, 1.00
1 kiló francis mandula 1.00
Vanilla likör franciá 1.25
Chartruse likör franciá 2.50
Benediktini likör üvegje 2.50
1 üveg malaga, shery 1.67
madra spagyol bor 1.00
Tokaji aszu bor valódi 2.75

Az árak vegyesen is rendelkez. - Vidékre mindent fagymetesen, ingyen csomagolva küld a pénz előleges beklüése vagy utávés mellett

PINTÉR GYULA cs. és magy. kir. udv. szallító Budapest, Kezsemélti-utca 15. Részletes fűszerárú árlap ingyen, - Ismét előadónak és gyártószerteknek árúengedély.

Advertisement for 'kecskeméti arckenöcsöt' (goat milk) by Farkas Ignác, featuring an illustration of a woman with a basket.

Advertisement for 'Zongorák és pianók' (pianos) by Sternberg Ármin és Testvére, featuring an illustration of a piano.

Advertisement for 'Kávé' (coffee) from Kávemagazin Budapest, listing various coffee types and prices.

Advertisement for 'Kérjük Haldeek magárjogyzékét' (request for a book), located at Budapest, Károly-körut 9.

Advertisement for 'OFF JÁNOS FELE MALATA KIVONAT EGÉSZSÉGI-ITAL' (health tonic) with detailed text about its benefits.